

20523 133502

BIBLIOTECA POPORALĂ A ASOCIAȚIUNII „ASTRA“

Anul al 23-lea. 1933.

Nr. 200.

Nu-ți băga nasul unde nu-ți fierbe oala!

Comedie în 3 acte.

Prelucrare după Holberg

de

Horia Petra-Petrescu.

— Publicație periodică. —

Editura Asociației „Astra”, Sibiu, Strada Șaguna 6
Tiparul Inst. de arte grafice „Dacia Traiană”, s. a., Sibiu

Prețul 5 Lei.

„Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român“, „ASTRA“.

Intemeiată în 1861.

PREȘEDINTE DE ONOARE:
M. S. Regele CAROL II.

Președinte activ:
Dr. Iuliu Moldovan.

Vice-președinte:
Dr. Gh. Preda.

Vice-președinte:
Dr. Gh. Moga.
gen. î. r.

Comitetul central al „Asociațiunii“ numără 50 de fruntași din toate păturile societății românești.

 E datoria fiecărui bun român să sprijinească „Asociațiunea“, cefind publicațiile ei și înscriindu-se de membru.

Taxele de membru sunt următoarele:

Membru fondator al Casei Naționale, odată pentru totdeauna	Lei 5000—
Membru fondator al „Asociațiunei“, odată pentru totdeauna	„ 1000—
Membru pe viață al „Asociațiunei“, odată pentru totdeauna	„ 500—
Membru activ al „Asociațiunei“, anual	„ 50—
Membru ajut. al „Asociațiunei“, anual	„ 10—

651/143

BIBLIOTECA POPORALĂ A ASOCIAȚIUNII „ASTRA“

Anul al 23-lea. 1933.

Nr. 200.

Nu-ți băga nasul unde nu-ți fierbe oala!

Comedie în 3 acte.

Prelucrare, după Holberg

de

Horia Petra-Petrescu.

SIBL. UNIV. CLUJ

2005 X 24 XI. 1933

EXEMPLAR LIBRARI

— Publicație periodică. —

Editura Asociației „Astra“, Sibliu, Strada Șaguna 6
Tiparul Inst. de arte grafice „Dacia Traiană“, s. a., Sibliu

Prețul 5 Lei.

205238

*Lui Nic. Băilă,
dragoste.*

BCU Cluj / Central University Library Cluj

H. P.-P.

133502

BCU Cluj-Napoca

RBCFG201504427

Cuvânt înainte.

Am prelucrat, pentru teatrele noastre de diletanți dela țară, din comunele mai mari și de prin orășele, o piesă teatrală a unui scriitor din Danemarca. Nu vă speriați, cetitori dumnea-voastră: cu toate că piesa a fost jucată mai întâi și mai întâi în anul 1722 și a fost întâia piesă scrisă în limba danezilor — am tăiat ce am crezut de cuviință, am lăsat ce m'a silit și pe mine, omul zilelor de astăzi, să zimbesc și să râd câteodată cu hohot și am adăogat și eu dintr'al meu, ici-colea, ca să poată fi jucată pe o scenă de a noastră.

Autorul piesei de față, Ludovic Holberg, a fost un foarte cunoscut scriitor de piese teatrale, nu numai în țara sa, ci și în Europa întreagă. A dus o viață sbuciumată în tinerețe, luptându-se chiar și cu sărăcia lucie,

prin capitalele Europei — dar humorul său sănătos nu l-a părăsit niciodată — și a ajuns mai pe urmă om de vază în țara sa, bogat și onorat, bucurându-se de adânci bătrânețe. (1684—1754.)

Obiceiul lui Holberg a fost: ridendo dicere verum, după rețeta romanilor, adică: să spună adevărul râzând. Ce, nu-i plăcea în țara sa și aiurea șfichiuia, după cum veți vedea în comedia de față. Și mulți se simțeau cu musca pe căciulă, încât o doamnă, care auzise de el și nu voia odată cu capul să fie descrisă într-o comedie, nu și-a deschis de loc gurița, când a făcut cunoștință cu Holberg. Care nu i-a fost mirarea și necazul, când în comedia, scrisă de Holberg după întrevederea lor, a dat de o doamnă, care face tăcerea peștelui, iar când pleacă stăpâna casei, oftează: vai, ce vizită plăcută!

Holberg a copiat deci în comediile sale spre veselia ascultătorilor săi, chiar și pe cei cari tăceau.

Dumneavoastră să nu tăceți! Să râdeți una sdravănă și să vă gândiți mai apoi ce-a vrut să dovedească scriitorul, de l-am

găsit vrednic să-l aducem în fața publicului românesc din zilele noastre.

Atunci bucuria traducătorului și prelucrătorului va fi pe deplin răsplătită.

Și-acum bateți-vă capul cum va putea mai bine să se joace pe scenele noastre: „Nu-ți băga nasul unde nu-ți fierbe oala!”

Băile Herculane — Sibiu, IX.—XI. 1932.

Horia Petra-Petrescu.

PERSONELE:

Zevedei Rădăcină, maiestru pantofar.

Anghelina, nevastă-sa.

Anica, fiica sa.

Sfredeluș, alt maiestru pantofar.

Sandu, calfă la Rădăcină.

Brândușa, servitoare.

O fată.

Grunca Irimie

Bulbuc Ghiță

Topor Văsălie

Plopeanu

Avramescu

Doamna Avramescu

Doamna Plopeanu

O consiliereasă

Apolzan, maiestru pantofar.

O bătrână.

Doi advocați.

Un om.

O altă bătrână.

Petru, învățăcel de pantofar.

Un servitor.

} prieteni de ai lui Rădăcină.

} prefăcuți în consilieri comunali.

} toate se prefac că sunt
consilierese.

Scena se petrece într'un târgșor, în zilele noastre,
în *Dumbrăveni*.

ACTUL I.

Odate la maistorul Rădăcină.

SCENA INTAI.

Sfredeluș.

Sfredeluș: Eh, iar' mi s'a dus pe apa Sâmbetii toată corajia! Vreau adicătelea să vorbesc o țărăcă cu maistoru' ăsta pantofar, cum îl chiamă, Zevedei Rădăcină, și să-i cer pe fată-sa Anica de nevastă. Că de mult îs logodit în taină, cu ea! De-a treia oară m'am pus pe drum, da tot deatâtea ori m'am și întors. De nu mi-ar fi rușine de taravura ce-o face maica, m'aș întoarce iar' într'un călcâi. Da' n'ai ce-i face cu slăbiciunea mea nătăfleată: de câte ori dau să pun mâna pe clanța ușii și vreau să ciocănesc, de atâtea ori îmi ține cineva mâna. Ia-ți inima 'n dinți, Sfredelușe, că obraznicu' mănecă praznicu'! Da' mai întâi să mă dichisesc. Că aud că

maistoru' e năzuros de-o vreme încoace. (Se plaptănă, își scutură cârpa dela gât, își curăță ghetele.) Ei, acu' am fi gata. Vezi, par'că-mi ține cineva mâna. Curaj, Sfredeluș! N'ai făcut nici un rău! Ce poți căpăta ceva mai rău decât una cu tifta...? (Bate la ușă.)

SCENA A II-a.

Sandu, Sfredeluș.

Sandu (mușcând dintr'un codru de pâne): Sluga dumneata, maistore Sfredeluș, da' cu cine-ai vrea dumneata să vorbești?

Sfredeluș: Aș vorbi prea bucuros cu maistoru' Rădăcină, de-l găsesse singur.

Sandu: Singur o să-l găsești, da stă și cetește.

Sfredeluș: Da'-i mai lasă meseria de pantofar răgazu' să cetească pe vremea asta?

Sandu: Maistoru' meu, trebuie să știi dumneata, are două meserii, mai întâi e pantofar, da' al doilea face politică înaltă, dela cătăramă!

Sfredeluș: D'apoi că astea două nu se prea potrivesc!

Sandu: Am elătinat și noi din cap, pentrucă, de lucră câteodată, rar de tot, câte ceva, apoi par'că-i de-ale politicii, de trebuie să o repăluim noi. De altfel, poftim!

Sfredeluș: M'aș apropia cu un mare lucru de dumniasa. Vreau anume să-i cer fata de nevastă. Că ne-am promis de mult unu' altuia.

Sandu: Firește. Mare treabă! Da' ascultă, mai store Sfredeluș, dacă primești dumneata un sfat dela mine, de vrei să ajungi cu omu' nost la căpătâi, apoi trebuie să-i vorbești cam imporțonat, nu ca toți oamenii. Că s'a făcut al naibii de ciudat de-o vreme încoace.

Sfredeluș: Nu, dragu' meu, asta n'o fac. Sunt un meseriaș român cinstit, care nu se pricepe la farafastăcuri. I-o spun pe șleau că-mi place fata și să mi-o dea de nevastă.

Sandu: Și nimic mai mult? Ei, atunci să-mi tai mie gātu' de-o papi. Trebuie să începi, mai întâi și mai întâi, cu „mult stimate domnule Rădăcină“... Ai de-a face cu un om învățat, care cetește cu noaptea 'n cap, și nu cu unu' d'al de noi. La toți ne găsește în timpu' din urmă câte o crâmpișă. Pe mine a pus mai cu seamă ochiu' și-mi spune mereu: Mă, vrednicule de spânzurat, mă! —

Vezi? Dacă vrei să fi se brodească bine — urmează sfatu' meu.

Sfredeluș: Nu dau nici o ceapă degerată pe astfel de vorbe. Zău așa! O să-i intru cu ușa 'n casă. (Iese.)

SCENA A III-a.

Sandu, singur.

Sandu: Lucru' ăl mai greu e, când e vorba să-ți iai nevastă, să știi cum să o începi cu cerutu'. Și eu m'am dus odată să cer pe una de nevastă — da' n'am brodit-o — că două săptămâni încheiate n'am putut să ies cu cutu' din sac. Și m'am lăsat mai apoi. Că nu-i lucru ușor — putești dumneavoastră să tot râdeți acoloa. Uite! S'a dus Sfredeluș acușica și îl lovesc nădușelile în fața viitorului tată-socru — dacă o intra ăla în horă cu una cu două. Și-apoi vine biserica, unde trebuie să spui că o să-i fii credincios nevastă-tale cât ăi fi și-'ei trăi! Maare vorbă! Că gardurile sânt cam multicele pe la noi și lumea e cam nărăvașe. Vorba cântecului spune că:

„Săracile sutele,
Cum mărită mutele!“

da' ian' spune-ți dumneavoastră, în ziua de astăzi, câte mișoare, nu sute, trebuie să scoată din chimir părinții ca să-și mărite mândrețea de fată!? — Da' aici nu-i așa! Nu! Eu sânt calfă învățată și știu ce-mi ci-ripește gura aici: fata maistorului Rădăcină, Anica, e o fată de omenie și deșteaptă, de-ar putea lua pe starostele feciorilor, că e vrednică! O să fie o muiereșcă și cuminte și deșteaptă și de vreme acasă, așa una, după care rămnesc oamenii de treabă. Și eu vreau să-i joc la „hora mireșii“, numai să se facă învoiala cu bătrânu', că tare, tare mi-i teamă că o să iasă cu buzele drâmbotite Sfredeluș al meu! (Pleacă.)

SCENA A IV-a.

Zevedei Rădăcină, Sfredeluș. (Ies din odaia de alături.)

Rădăcină: Gându' dumnitale, domnule Sfredeluș, n'am ce spune! Ești un om simpatice și de omenie și cred că fiică-mea o să te aibă drag. Da' aș vrea bucuros să am un ginere, care să știe ceva, mai așa —

Sfredeluș: Da', dragă domnule maistore Rădăcină, dacă nu m'ași fi ținut de meseria

mea cinstită de pantofar, nu mi-aş putea agonisi traţu' zilnic şi n'aş putea hrăni pe viitoarea mea soţie şi pe copilaşi!

Rădăcină: De ce nu? Şi crezi dumneata că eu o să închid ochii ca maestrul pantofar? Bagă numa' de samă, asta n'a ţinea o jumătate de an! — Da' cunoşti dumneata „Misterele diplomaţiei mondiale?”

Sfredeluş: Nu. De unde să le cunosc?

Rădăcină: Dacă vrei, o să ți le dau împrumut. Nu-i vorbă, o carte de 400 de pagini!

Sfredeluş (tresare): Da' n'am timp să cetească atâta!

Rădăcină: Hei, dragu' meu! Mi-a şoptit cineva 'n ureche: cine a cedit cartea asta, poate să cârmuiască o ţară.

Sfredeluş: Da, domnule Rădăcină, da' dacă mă apuc de teretenii de alea de cărţi, ce se alege de agoniseala mea?

Rădăcină: Ți-am spus, domnule Sfredeluş, că nici nu vreau să rămân pe lângă pantofăria mea. Aia ar fi trebuit să o spânzur de cui încă de multă vreme! Mi-au spus-o cel puțin o sută de oameni de omenie din târgşorul Dumbrăveni: domnule Zevedei Rădăcină, dumneata să te faci altceva! Da,

chiar ieri s'a întâmplat e'a spus un primar în plin consiliu comunal : „Zevedei Rădăcină s'ar pricepe el și la alte lucruri decât la cârpitu' pantofilor. Țla-i un om odată ! Țla întrece pe mulți din domnii consilieri comunali!“ — De aici poți dumneata trage rezultatul că n'am să mor pantofar. De aia aș vrea bucuros să am pe unu' de ginere, care se pricepe la legi — că nădăjduesc că mânepoimâne o să intrăm amândoi în consiliu' comunal. Dacă vrei să începi deci cu „Misterele diplomației mondiale“, o să te examinez în fiecare Sâmbătă seara, să văd dacă ai făcut progrese.

Sfredeluș : Nu, nu, nu m'apue ! Sânt prea bătrân să încep școala din cap.

Rădăcină : Atunci nici nu ești dumneata născut să-mi fi generică. Adio ! (Iese.)

SCENA A V-a.

Anghelina, Sfredeluș, mai apoi doi copii.

Anghelina : Grozav lucru cu bărbatu-meu ăsta ! Nu-l mai vezi nici când prin atelier, ea să-și vadă de treabă. Aș vrea să știu numa' ce să face tot timpul'. Da' ian te uită,

maistoru' Sfredeluş! Singur? Nu poşteşti înlăuntru?

Sfredeluş: Nu, mulţam frumos, maistoriţă Anghelină. Pentru aşa ceva sunt prea de jos.

Anghelina: Da' ce fel de vorbe-s astea?

Sfredeluş: Pe bărbatu' dumnitale l-au lovit năbădăile şi o să se nască mâne poi-mâne primar. Aşa, neşte blefi meseriaşi ca mine şi d'al de noi, nu-l pot ajunge nici cu paliţa la nas, îi despreţuieşte şi se crede mai cuminte decât învăţatul-învăţaţilor.

Anghelina: Nebunu', smintitu'! Te iai dumneata după gura ăluia? Mai curând cred că a ajunge un tale-frunze la câni şi o să cerşească după o coaje de pâne, decât primar. Dragă maistore Sfredeluş, nu-ţi bate dumneata capu' de părerile lui şi nu te lăsa de dragostea ce-o ai faţă de fiică-mea.

Sfredeluş: Rădăcină jură pe asta că ginere-său trebuie să se priceapă să vorbească mai aşa.

Anghelina: Iar eu mai bine îi sucesc gâtu' decât să ia pe-asa un om, cu vorbă păsăreasă.

Sfredeluș: Eu, din parte-mi, eu nu mă las jucat așa. Vreau să trăiesc cinstit, pe urma pantofăriei mele. Cu ea și-a câștigat pânea fie-iertat tată-meu și ea o să mă hrănească și pe mine până la moarte. Da' vine un băiat. O vrea ceva.

(Apare un băiat.)

Anghelina: Ce vrei, băiete?

Băiatul: Aș vrea să vorbesc cu maistoru' Rădăcină.

Anghelina: Nu-i acasă. Nu mi-o poți spune mie?

Băiatul: Mama 'ntreabă dacă nu-s gata pantofii dați la reparat acum trei săptămâni. M'a trimis de vre-o douăzeci de ori după ei — da' tot ne purtați cu vorba.

Anghelina: Roagă pe mamă-ta, dragă, să nu fie supărată, că mâne capătă pantofii de sigur. (Băiatul pleacă.)

Al doilea băiat: Pe mine m'au trimis să întreb, odată pentru totdeauna, de ce nu-s gata pantofii. I-ar fi putut purta și toci, zice mama, de atâta vreme. Și se jură că puteți tot aștepta lucrul dela dumneaei.

Anghelina: Iar ascultă, drăguțule, dacă comandați ceva, apoi vorbiți numai cu mine

Bărbatu' meu are gărgăuni în cap de-o vreme încoace, n'ai ce-i face! Crede-mă, până Sâmbătă sara aveți toate-acasă. Să trăiești! (Copilul iese.) Vezi, dragu' meu, pe ce lume trăim! Pierdem din pricina bărbatului un lucru după ălălalt.

Sfredeluș: Da' nu mai dă pe-acasă?

Anghelina: Rare ori, când e pe-acasă, ridică palate în ater! Nu-i stă capu' la lucru! Nu cer altceva dela el decât să aibă grije de lucrători — că ce face mâna lui, aia trebuie să repareze calfele. Iată-l pe Sandu — el poate spune de vorbește minciuni ori nu.

SCENA A VI-a.

Sandu, Anghelina, Sfredeluș.

Sandu: Afară-i un om, maistoriță, și zice că să-i dăm bani pentru cărbunii de ieri.

Anghelina: De unde să-i dau și să nu fur? Să aștepte până vine acasă bărbatu' meu. Nu-mi poți spune tu cu ce-și omoară timpul bărbatu-meu ziulica întreagă?

Sandu: Dacă-și ține maistorița-mea gurita i-o pot spune, așa, în taină.

Anghelina: Pe cuvântu' meu, nu te spui nimănu.

Sandu: În fiecare zi se adună la birtu' lui Tănase vreo doisprezece — tot unu' și unu' — și — apoi taie și spânzură și fac politică dela roată.

Anghelina: Unde?

Sandu: La birtu' lui Tănase și câteodată acasă, la câte unu din ei.

Anghelina: Așa! Acuma pricep eu de ce mi-a pus el așa de cu zor la inimă să mă duc la a Armașului?

Sandu: Poate să se ducă maistorița, da' să se întoarcă repede, să-i prindă cu mâța 'n sac. Asară a fost la Petrea a Sur-lașului. Toți erau la masă și 'n fruntea mesii sta maistoru' nost.

Anghelina: Și cunoști pe câțiva din ei?

Sandu: Ba bine că nu! O să ți-i spun pe toți, pe rând. Irimie Grunca, Ghiță Bulbuc, Văsălie Topor, Gheorghe Lăcătuș. Apoi Belei, Bărtuș, Purlee, Bica, Berbec, Prepeleac și Cârlig.

Anghelina: Tot unu' și unu'! Și mocofani de ăștia să pună lumea la cale? Și ce vorbeau? Ai auzit?

Sandu: Am tras eu cu urechea, din când în când. Impărțeau țările și mărire. Ziceau că regele ăla nu-i de ispravă și că o să-l dea jos poporu'. Ziceau că dacă ar fi ei la cârmă dările ar fi mai mici, fiindcă ei ar face așa și pe dincoala, nu mai știu eu cum. Petrache sta cu o scobitoare 'n mână — cred că o fi fost secretaru' ședinții.

Sfredeluș: Hahaha! Când l-'oiu întâlni mai întâi, o să-l agrăiesc: bună ziua, domnule secretar!

Sandu: Poți, numai, pentru Dumnezeu, să nu mă spui. Naiba se ia 'n poară cu astfel de oameni, cari taie și spânzură, și pun pe tronuri regi și împărați și fac primari cât ai bate 'n palmă.

Anghelina: Și prindea și bărbatu-meu vorba?

Sandu: Așa, din când în când. Sta numa și se gândea și pipa, pe când alții boscorodeau. Când sfârșeau cu toții, da el ultimul cuvânt.

Anghelina: Da' nu te-a recunoscut?

Sandu: Nu mă putea vedea, că stam într'altă odaie. Da' și de m'ar fi văzut, nici nu s'ar fi milostivit să mă cunoască: tăia o

mutră ca de primar al primarilor, când dă audiențe. Toți sunt așa de înfumurați acoloa.

Anghelina: Vai de păcatele mele, biata de mine! Omu' ăsta mă mai aduce 'n nenorocire, de-a veni la urechile primarului și consiliului comunal cum îi spală cu ouă și cu oțăt! Bagă numa' de samă — că o să pună strajă la poarta noastră, să ne pân-dească ce facem și bărbățelu' meu, Zevedei Rădăcină, o să mai ajungă și în temniță!

Sandu: Asta prea ușor se poate întâmpla. Consiliul comunal n'a fost niciodată așa de tare ca acum. N'ar fi în stare toți din Dumbrăveni să-l apere de furia consiliului.

Sfredeluș: Proștii! Par' că-și bat capu' ăi dela consiliu de nește guri nespălate! Lumea bârfește mult în zilele noastre. Iacă-așa, că ziua-i lungă. Mult e'ar râde una-bună consiliu' comunal!

Anghelina: Să văd de n'am să-l pot prinde pe bărbatu' meu cu mâța 'n sac. Dar să plecăm deocamdată.

(Cortina cade și se ridică repede.)

ACTUL I. TABLOUL II.

(Aceeiași odaie, seara.)

Rădăcină, Sandu, mai apoi Ghiță Bulbuc, Irimie Grunca și Văsălie Topor.

Rădăcină: Să faci toate gata, Sandule! Pahare de vin pe masă. Am adus o sticlă de vin înfundat. Iacătă-l. (Îl scoate din palton, îl desface din hârtie).

(Sandu pregătește toate. Sosese pe rând: *Bulbuc, Grunca, Topor*, cu câte un „Bună sara“, *Rădăcină* s'a așezat în fruntea mesii.)

Rădăcină: Bună sara! Am onoarea să vă salut! Cum o mai duceți cu sănătatea? (Cei trei oaspeți, după ce au strâns mâna lui *Rădăcină*, se razimă în coate la masă și încep să asculte pe *Rădăcină* cu sfințenie.)

Grunca: Bine. Da' dumneata?

Rădăcină: Eu, dragii mei, eu am nopți de nesomn.

Bulbuc: Ian' te uită!

Rădăcină: Imi tot sdrobesc capu', fraților, cum o să se desfășoare lucrurile în Orient.

Grunca: Unde?

Rădăcină: În Orient, că de acolo vine pacostea, fraților! Știți voi, acolo sunt fel

de fel de neamuri. Și zice că în Oceanu' *pacifist* o să se încalere iaponezu' cu rusu' și cu englezu'. Că acolo este focaru' certurilor, unde fiecare țară vrea să-și aibă mâna liberă, adecă să șterpelească ce-i place ei! Și-apoi zice că să te ferească Hristos și Maica Precistă când o să se trezească chinezu'. Chinezu' e neam care se prăsește ca muștele și zidurile alea chinezești au început să le dărâme și a fi vai de mama noastră când o să tăbărască ăia pe la noi! Știți, ăia cu ochii așa! (Se înhoalbă, imitând pe un chinez. Cei trei tresar cu un Brr!, care face să toarne alături de pahar și pe Sandu, care a desfundat sticla și servește.)

Topor: ăia știu că ne dau de hac — ne taie bucăți!

Rădăcină: Bravo, Topor, — te gândești la numele tău când vorbești așa. Da' fiți liniștiți că noi n'o să-i ajungem pe-aiici. Poate copiii-copiilor noștri! — Eh, hai să bem! Am adus ceva extra — (închină.)

Grunca: Am onoarea să vă salut! (ciocnește.)

Bulbuc: Să bem păn' n'o veni chinezu'! (ciocnește.)

Topor: Vivat! Eu, mai din topor — eu vă zic să vă trăiască ai din casă, celedu' și marhăle și toate celea de primprejur.

Rădăcină: Da 'nce limbă vorbești tu, Toporule?

Topor: D'apoi așa, mai pe românie, mai pe ungarie —

Rădăcină: Să nu te mai auzim așa, că-i rușine cu împestrițăturile alea! (A ciocnit și cu Topor. Se șterge pe mustață, dar când dă cu mâna varsă rămășița din paharul său pe masă.)

(Râd cu toții. Sandu se scarpină după ureche și iese afară după o cârpă, vine și urea să șteargă.)

Rădăcină: Stai, fârtate, stai, că asta a venit par'că la comandă prea înaltă. Toemai bine! (Incepe să împartă vinul de pe masă cu degetul arătător.) Ian priviți, fraților, la ce vă voi arăta acuma. Aici este Iaponia — vedeți — aici este Coreea —

Grunca: — Măi, da', multe mai știe omu' ăsta!

Topor: Tu spui Coreeeea? Eu ceteam mereu Curea — credeam că Coreea e Curea!

Rădăcină (îl privește de sus): Topoare, Topoare — ascute-te! — Aici este Manciuria, știți, aia, de care scriu gazetele așa de mult — și-apoi Rusia și China — așa — iar aici, vedeți, aici e Oceanu' paeifist...

Bulbuc (Dă cu palma unde a arătat Rădăcină, încât i-a stropit pe toți cu vin): Pardon, voiam să —

Rădăcină: Hei, Bulbuce, cu pardon scoți ochiu' omului! (Se fceacă la ochi.) Nu-i nimic. Acum, aici, vedeți, aici, pe la Șangai — e focaru' de unde se poate răspândi focu'... (Cei trei privesc cu admirație la ceea ce le spune Rădăcină.)

Sandu (care a stat, după ce a turnat în pahare și și-a făcut de lucru în dreptul ușii, privește pe fereastră și-și duce speriat, de formă, pumnul la gură): Dai de noi! Maistorița! (E prea târziu. — Maistorița deschide ușa, larg și energie.)

BCU Cluj / Central University Library Cluj

SCENA A II-a.

Anghelina, cei de mai 'nainte.

Anghelina (intră ca o volbură): Aice-mi sân-teți, măi, taie-frunză la câni, măi? Ar fi mult mai bine să vă vedeți de lucru vost și să băgați de samă cum vă lucră calfele și uce-nicii! Așa, cu tândăleala voastră, ne pierdem un mușteriu după ălălalt.

Rădăcină: Taci, nevastă, dă-o mai domol, că o s'ajungi primărasă, când nici nu gân-dești. Crezi tu că ies eu pe-afară numai de flori de măr? Și-apoi acasă, acasă am de

zece ori mai mult de lucru ca voi; voi lucrați numa' cu mâinile, până când eu, eu și eu capu'.

Anghelina: Și nebunii o fac așa — și ei își ridică palate 'n vânt și-și împuiază capu' cu tot felu' de năzbâții și cred că cine știe ce scofală scot la cale și la adicătelea e-o nimica toată!

Grunca: De mi-ar fi spus așa ceva nevastă-mea, nu știu zău de ar fi îndrăznit —

Rădăcină: Hei, frate Grunca! La astfel de vorbe n'are să-și plece urechea un om de teapa mea! Acum doi-trei ani mi-aș fi îmblătit nevastă-mea pentru astfel de vorbărie, de când am dat de cărți politice însă, am învățat să disprețuiesc așa ceva. Cine nu e 'n stare să înghită dela o femeie arțăgoasă și nebună câte o vorbuliță mai amară, ăla nu-i de treabă la ceva mai sus. Sângele rece! iată ce trebuie să împodobească pe cei mai nobili, dela împărați și regi, până la cei din fruntea primăriilor. Și la primărie n'ar trebui să li se dea posturi decât celor cari au sângele rece și sânt în stare, înțelesu-m'ai, să primească dojeni, ghionturi, ba chiar și palme. Din născare sânt eu arțăgos

și-mi sare muștaru', dar îmi dau toată truda să mă potolesc. Intr'o carte am cetit de unu' — zice că de ești prins de furie să numeri până la zece și ți-a trecut pârtașu'.

Anghelina : Pârtaș? Mie nu mi-ar trece, de-aș număra chiar și până la o sută!

Rădăcină : De aia și ești vrednică să fii o ființă subalternă. Ia dă-i, Sandule, neveste-mii, un pahar de vin de pe masa aia de-acolea.

Anghelina : Ființă subalternă? Ce-i aia! Hei, tartore, crezi că ți-am venit pe-aici ca să mă îmbăt?

Rădăcină : Unu, doi, trei, patru, cinci, șase, șapte, opt, nouă, zece, unsprezece, doisprezece, treisprezece. Mi-a trecut iară. Ascultă, maică Anghelină, nu te lega de bărbatu-tău așa de bătăran, c'or crede oamenii că te-ai cătrănit rău de tot.

Anghelina : Cum? Da-i mai bine să mă duc la cerșite? Să nu se cătrănească o femeie când are de bărbat pe așa un pustalău ca tine, care-și uită de gospodărie, de lasă să sufere nevasta și copiii?

Rădăcină : Sandule, ian dă-i un șpriț, că s'a înfierbântat Anghelina mea!

Anghelina (furioasă): Sandule, dă neobrăzatului de bărbatu-meu, o păreche de palme!

Sandu: Fă-o singură, maistoriță, Vă mulțămesc frumos pentru astfel de comisioane.

Anghelina: Ei bine, o fac singură (îl pâlmuiește).

Rădăcină: Unu, doi, trei, patru, cinci (până la douăzeci.) Se face ca și când ar vrea să lovească, începe însă din nou să numere până la douăzeci). Hei, de n'aș fi eu cine sânt, cu cărțile și cu știința mea, știu că te-ar trăzni. —

Grunca: De nu vrei să-ți ții în frâu nevasta, o fac eu! Marș, cară-te! Afară cu tine! In odaia de-alături!

Anghelina: In casa mea?

Rădăcină: Da! nevastă! In casa mea!

(O duc pe Anghelina cu puterea în odaia vecină. Se aude încă eum mai suduie.)

SCENA A III-a.

Cei de mai înainte, fără de Anghelina, Sandu.

Topor: Aș învăța-o eu să-și țină pupăza!

Rădăcină: Mă, Topor, mă! Iți dau dreptate, a fost cam rușinos cum s'a purtat nevastă-mea, da' să alerg acu' și să-i sdrobese oasele? Stai — unu, doi, trei, patru,

cinci. — Ei, a trecut, să vorbim noi acum de ale noastre.

Topor : Femeile și-au luat nasu' la purtare !

Rădăcină : Eh, — nu te mai supăra, hai la ale noastre.

Topor : Hai !

Rădăcină : Altă pacoste, mult mai grea, mă roade la inimă, fraților !

Bulbuc : Care, frate Rădăcină ?

Rădăcină : Toată noaptea n'am putut dormi, fraților.

Topor : Și de ce nu ?

Rădăcină : M'am tot gândit ce prost merg treburile la primăria noastră. Asta nu mai poate dăinui mult !

Bulbuc : Nu zău !

Rădăcină : Apoi nu vedeți, dumneavoastră, fraților, cum s'a cocoșat câte o familie de alea la primărie și crede că o să moștenească primăria din tată 'n fiu ? Da' de ce ? zic eu și zice multă lume cu mine. Primăria e așa ca pentru o moșie de latifundiari ? O vacă de muls ? N'ar fi cu cale, fraților, ca la primărie să vie, rând pe rând, la vot, fiecare meserie ? De ce tot doctori

și tot profesori și tot avocați? Să ne mai lase și pe de-al de noi pe acelea!

Bulbuc : Ai dreptate!

Rădăcină : Că mai știm și noi câte ceva — nu sântem proști ca noaptea, cum le-ar plăcea lor să ne înfățișeze.

(La fereastra din fund apare capul lui *Lazăr Apolzan*. Publicul din sală vede cum Apolzan stă să izbuenească în hohot de râs, dar se reține, dispărând când crede că este văzut de cineva.)

Rădăcină : Primăria trebuie să ajungă pe mâni mai destoinice, domnilor și fraților. — Hai să bem în vederea unui primar cu scaun la cap.

Bulbuc : Trăiască!

Topor : Bine-ai spus-o!

Gruncă : Adecă cum : Cu scaun la cap!? Scaunu-l scaun și capu-i cap!

Rădăcină : Capul, să aibă și el scaun!

Topor : Apoi : dacă ai scaun, e bine!

Sandu (a turnat vinu'n pahare).

Rădăcină : Vivaat! (cioenese și ei)

Rădăcină (ștergându-și mustățile cu o batistă mare de tot): Ei spuneți, domnilor și fraților, dacă nu-i bun vinu' alés de mine! Par'că-i Bordeaux (rostește cuvântul așa cum este scris; Bor-de-a-u-x).

Cei trei: Minunat! Trăiască stăpânul!

Rădăcină (iarăș serios, în fruntea mesii): Că să vedeți — cum să spun — da', dela cap se 'mpute peștele fraților. Și: dacă nu-i cap, vai de picioare! Dacă acolo ar fi un om și nu tufă — hei — altfel ar merge treburile primăriei!

Topor: Altfel! (Bea rămășița din pahar eu poftă.)

Bulbuc: Tot ei și tot ei! De ce să nu fie și un Zevedei Rădăcină?

Rădăcină: Nu-i vorbă de mine, fraților, da-i vorba de *prestigiu* primăriei noastre, înțelegeți ce-i ăla prestigiu?

Grunca: Ba bine că nu! Tu nimerеști totdeauna cuiu 'n cap.

Rădăcină: Am cetit, fraților, istoria războiului mondial și acolo am văzut cum a bătut de câteva ori în masă Clemenceau (rostește cum se serie) — așa! — și-a zis că așa nu mai merge și că se dau de râpă foarte. Ei bine, de așa un Clemenceau are acuma lipsă primăria noastră!

(Apolzan a răs pe 'nfundate, din nou, la fereastră. Bate la ușa din fund și o deschide încetinel, încât prinde pe cei patru discutând mai departe.)

Rădăcină: Și-i ziceau „tigrul“ lui Clemențeanu și când s'a repezit odată „tigrul“ și le-o spus buchile...

SCENA A IV-a.

Cei de mai 'nainte, Lazăr Apolzan.

Lazăr Apolzan: Bun lucru!

Rădăcină și cei trei: Bună sara.

Apolzan: Da' adânceți mai sânteți în politică!

Rădăcină: Așa — puțințel. Da' ian poftim și ocupă loc la noi.

Apolzan: Nu am timp. Aș mai avea o vorbuliță cu dumneata, domnule Rădăcină.

Rădăcină (se duce cu Apolzan în colțul din stânga al odăii. Amândoi au un schimb de vorbe. Se vede că Apolzan e nemulțumit.)

Apolzan (izbuenește): Cum? Incă dumneata de cătră pădure? Ei bine! Să o audă toți. (cu glas tare) Eu muncesc din greu ca să pot trăi cinstit și nu am zi și nu am noapte — iar dumnealui —

Rădăcină (vrea să-l oprească de a mai vorbi): Te întreci cu vorba —

Apolzan: Iar dumnealui cinstește din banii mei — da, din banii mei — (râzând cu

hohot) cu Bordeaux — care se cetește Bordo, domnule primar, Bordo și nu Borde-a-u-x, domnule primar!

Rădăcină: Asta-i neobrăzare!

(Cei trei dela masă stau ca opăriți.)

Apolzan: Spune-i cum 'ei vrea, da' ce-i drept, e drept. Mai puțin timp pierdut cu lucruri la cari nu vă pricepeți, domnilor, și mai mult lucru cinstit la meseriile noastre! Știu și eu una-alta, da' nu mă laud cu știința mea și-mi eunose lungu' nasului! Fae și eu politică, fiindcă judec și eu, da' nu-mi iau nasu' la purtare!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Rădăcină: Asta nu mi-a spus-o înă nimenea!

Apolzan: Și voi vreți să puneți lumea la cale? Voi, Rădăcină? Topor? Gruncă? Bulbuc? (toți patru se ridică supărați)

Rădăcină: Asta-i prea mult!

Apolzan: Prea mult? Hahaha! Ei bine, domnii mei, vi-o spun, așa, oarzăn, în față: meseria voastră vi se dă de mal — fiindcă nu vă vedeți de treabă!

Topor: Par'că-i frate de cruce cu Anghelina ta! (Toți se apropie de el, supărați foc.)

Apolzan (în mijlocul odăii) : Ştiu că-i mare îndrăzneala şi-ţi spui buchile aici, în casa ta, maistore Rădăcină — da' şi eu sânt maistor pantofar şi (eu mâinile ridicate spre apărare) mi-e ruşine, da, de ruşinea ce-o aduceţi pe capu' nostru, meseriaşi cinstiţi.

(Se creapă uşa pe unde a fost dusă cu puterea *Anghelina* şi maistoriţa îşi arată capul, apoi bustul, pentru ca să apară mai apoi întregă.)

Anghelina : Hahaha! Da' bine le-o spusese! Mi-ai vorbit dela inimă!

Topor : Dela maţele matale pistrife!

Anghelina : Am un aliat! Să trăieşti *Apolzene*! Aşa mi te vreau!

Rădăcină : Unu, doi, trei, patru, cinci...

Anghelina : Poţi tu să tot boscorodeşti dela unu până la douăzeci — adevăru-i ăsta!

Apolzan (luptându-se cu coatele cu *Topor* şi *Bulbuc*, în timp ce *Grunca* şi cu *Rădăcină* s'au îndreptat spre *Anghelina*, cu dorinţa de a o da pe uşă afară, în camera de unde ieşise) : Nu-ţi băga nasul unde nu-ţi fierbe oala!

Anghelina : Şi plăteşte-ţi datoritiile cinstiţi! Şi vezi-ţi de lucru!

(Încăierarea e gata să se prefacă într'o păruială generală. Numai *Sandu* se apucă de cap, singur între cele două partide: *Apolzan*, *Topor* şi *Bulbuc* deoparte — *Anghelina*, *Rădăcină* şi *Grunca*, de alta.)

Apolzan (deschide ușa din fund și împarte doi-trei pumni) : **Asta-i pentru Bordeaux!** cetește (Bordó.)

Topor : O!

Anghelina : Bravo! Dă-i!

Apolzan : **Și asta-i pentru Clemenceau!** (rostește Clemenceau!)

Bulbuc : Au!

Apolzan (dispare cu cei doi pe ușa din fund. Rădăcină și Gruncea se luptă mereu cu Anghelina.)
(Cortina cade repede.)

ACTUL II-lea. TABLEAU 1.

O stradă în târgșorul Dumbrăveni.

Plopeanu, Avramescu.

Avramescu : Vreau să-ți povestesc o pățanie, de-o să rădă orașu' 'ntreg, din basterile inimii. Știi dumneata ce am născocit eu cu încă patru-cinci oameni onorabili?

Plopeanu : Nu, nu o știu.

Avramescu : Cunoști dumneata pe Rădăcină?

Plopeanu : Ba bine că nu! E doar maestrul pantofar, care face politică dela roată și care locuiește tocmai în casa de-acolea.

Avramescu : Taman el. Deunăzi stăm noi la taifas cu câțiva din consiliul comunal. Le sărise țandăra că maistorul meu tuna și fulgera prin cărciume împotriva consiliului și că toate ar vrea să le reformeze el și numai el. Spuneau că ar fi cu cale să trimită iscoade, ca să aibă martori pentru cuvintele neobrăzate și ca să-l poată pedepsi, altora drept pildă.

Ploeanu : Asta n'ar fi rău : să pedepsești astfel de pușlamale. Stau lângă paharul cu rachiu și de vin, și-ți critică pe toată lumea, dela împărați și Regi, până la ocârmuire, de să-ți astupi urechile ! Și-apoi nici nu e lipsită de primejdie o astfel de spovăitală : vorba prinde aripi, e ascultată de oameni de tot soiul, cari n'au puțința să cântărească vorbele nerumegate ale cutărui pantofar, mare om politic, și cari cred că omul cu gura cât o mieliță, poate vedea lucruri pe cari numai bietul consiliu comunal nu este în stare — sireacul — să le vadă.

Avramescu : Asta-i sfântă ! Un pantofar de ăștia, care nu-și vede de rostul său și-ți reformează întregă România-Mare, lucrând la nește pantofi ; e amândouă deodată : pe-

tecește și pantofii, da' petecește și România! Planurile consiliului comunal, totuș, nu-mi priesc: să pedepsești sau să dai la arște pe astfel de nătăflețe trezește numai nemulțumirea între oameni și încă le crește vaza gugumanilor ăloră. Părerea mea mi-am spus-o, deci, pe șleau: să-i jucăm mai bine un renghiu și așa o să secerăm o izbândă mai mare.

Plopeanu: Și anume ce fel de renghiu?

Avramescu (misterios, la ureche): Să-i trimitem o delegație, care să-i poștească noroc la postul de primar și să-i mai lege de nas încă vre-o câteva bazaconii. Atunci s'a arăta în ce năcaz a ajuns și o să i se lumineze mintea și o să priceapă cât de mare deosebire este între a-ți bate capul cu un lucru și să-l critici, și între a-l pricepe și a fi stăpân pe el.

Plopeanu: Și ce-o ieși de-aci?

Avramescu: O ieși că sau o să-și ia omul meu lumea 'n cap, adecă să spele putina din fârgșorul nostru sau că o să se roage, plin de smerenie, să-l lăsăm în pace cu primăria și o să-și spovedească neputințele. Numai de aceea am dat pe aici, ca

să te rog, domnule Plopeanu, să-mi stai mână de ajutor la tragerea sforilor, cum ți-am spus, fiindcă mi-am zis că te potrivești și dumniata la așa ceva.

Plopeanu: Nu mă dau îndărăt de loc. Dino să jucăm noi pe delegații și să mergem la el.

Avramescu: Aici e casa.

SCENA A II-a.

Rădăcină, Plopeanu, Avramescu.

Rădăcină: Cu cine vrei să vorbești?

Avramescu: Avem onoarea să vă salutăm, mult stimat domnule primar! Ne-a trimis consiliul comunal ca să aducem felicitările noastre în numele lui, la alegerea în postul de primar. Consiliul comunal s'a uitat mai mult la meritele mari ale dumneavoastră, decât la meseria de pantofar și v'a ales primar al târgșorului nostru.

Plopeanu: Și-apoi nu s'a putut ca consiliul comunal să se dea împăcat ca un om atât de înțelept ca dumneavoastră să vă în-deletniciți cu lucruri atât de mici ca pantofăria și să vă îngropați talantul așa de scump.

Rădăcină: Domnilor colegi — transmi-teți înaltului consiliu comunal salutul meu confidențial și mulțumita mea corespunzătoare și asigurați-l de înalta mea protecție. Imi pare bine că s'a venit la gândul ăsta — nu pentru mine, dar pentru târgșorul nostru iubit. De aș fi râvnit eu posturi înalte — hei! — le-aș fi avut de mult, din belșug.

Avramescu: Multstimat domnule primar! Subt o astfel de conducere înțeleaptă nu pot aștepta altceva, consiliul și cetățenii, decât prosperarea și fericirea...

Plopeanu: Și de aceea s'a și trecut peste capetele a atâtor cetățeni bogați și cu vază, cari au candidat la postul de primar.

Rădăcină: Da, da. Ei, am nădejdea că n'are să vă pară rău de cine ați ales.

Plopeanu și Avramescu: Avem onoarea să vă salutăm. Să ne trăiești, șefule!

Rădăcină: Să trăiți și dumneavoastră! Apoi știți, că o mână spală pe ailaltă. O să vedem noi. La revedere! (Dă mâna cu ei. Pentru sine): Să ne trăiești, șefule! (Își crește în pene.)

(Plopeanu și Avramescu pleacă.)

SCENA A III-a.

Rădăcină, Anghelina.

Rădăcină : Anghelino ! Ingeraşule ! Anghelinişoaro !

Anghelina (încea de după scenă) : Lasă-mă în pace ! Acum n'am poftă de gugulelile tale !

Rădăcină : Dino numa' 'neoacilea, Anghelina nechii, că am să-ţi spui ceva ce n'ai auzit de când ți-au crepat ochii !

Anghelina (intră) : Ei, iacă, și ce-i aia ?

Rădăcină : Ai tu boreane de dulceață în casă și cafea turcească cu caimac ?

Anghelina : Da' nici prin vis nu mi-a trăznit cafea turcească cu caimac !

Rădăcină : Și tot — de aci înainte o să trebuiască să ai de astea, la dulceață și caimac ! Intr'un jumătate de ceas o să primești vizita dela toate consilieresele comunale.

Anghelina : Pe semne visezi, bărbate !

Rădăcină : Da, visez, nevastă ! Am visat că mi-a căzut în poală, ca din senin, postul de primar !

Anghelina : Ascultă, bărbate, nu mă scoate din sărite ! Știi tu prea bine ce-ai pățit deunăzi !

Rădăcină : Da', n'ai văzut cu ochisorii tăi, Anghelino, n'ai văzut pe doi domni, ce-au trecut pe aici?

Anghelina : Da, pe ăia i-am văzut.

Rădăcină : ăia au fost pe-aici și mi-au anunțat în numele consiliului comunal, că am ajuns primar.

Anghelina : Cum mama dracului!

Rădăcină : Arată și tu acum, dragă nevastă, arată că-ți dai osteneala să fii o ființă distinsă și că nu ți-a rămas nici umbră din pantofăria noastră.

Anghelina : Să fie adevărat, bărbățele?!
CC-0. In Public Domain. Digitized by eGangotri

Rădăcină : Cum mă vezi în carne și 'n oase! Nu trece mult și-o să-ți năpădească 'n casă cei cu felicitările, cu „slugă plecată“ și „sluga dumnitale“ și „am onoarea să vă salut!“ și „salut, șefule!“

Anghelina (în genunchi) : O, dragă, alesul inimii mele! Iartă-mă că am fost nedreaptă cu tine.

Rădăcină : Ți-am iertat toate! Dă-ți numa' -acu' 'ncelea osteneala să apari ceva mai distinsă și-atunci o să rămâi și pe mai departe în grația mea. Da' unde o să ne găsim la repezeală un servitor?

Anghelina: Deocamdată să-i dăm lui Sandu ceva din hainele matală, până i-'om putea cumpăra un costum de livrea. Da' ascultă, inimioara mea, acum, că te-ai făcut primar, ureau să te rog de ceva: dai o pe-deapsă strajnică lui Grunca, pentru rușinea de-aseară.

Rădăcină: Hei, dragă inimioară, nevasta primarului n'are voie să se mai gândească la cecece i s'a întâmplat nevestii pantofarului! Și-acum chiamă-mi pe Sandu încoace..

BCU Cluj University Library Cluj
SCENA A IV-a

Anghelina, Rădăcină, Sandu.

Anghelina: Sandule!

Sandu: Ce zici?

Anghelina: Sandule, nu mai ai voie să mai răspunzi așa. Spune: porunciți! Nu știți ce mi s'a întâmplat?

Sandu: Nu, ca pământu'!

Anghelina: Bărbatu-meu, Sandule, a ajuns primar.

Sandu: De unde?

Anghelina: De unde? Din Dumbrăveni!

Sandu: Titi, pârda!n'ieu! Da' îndrăcitiță șăritură pentru un maiștor pantofar!

Rădăcină: Sandule! de aici înainte să te exprimi cu vorbe mai de salon, fiindcă, gândește-te, ai ajuns servitor la un domn mare.

Sandu: Servitor? Eh, înaintarea nu face nici o para chioară.

Rădăcină: Lasă, Sandule, o să avansezi și tu. Cu vremea o să ajungi șeful servitorilor primăriei, intendent! De altfel o să fii numai câteva zile servitor, până îmi găsesc altul. O să 'mbrace hainele mele alea sure, porumbișo, nu-i așa? până ce o să-și aibă costumul propriu.

Anghelina: Da' o să-i fie prea lungi pantalonii și mânecile.

Rădăcină: Firește, -i sânt prea lungi, da trebuie să te-ajutri cum poți.

Sandu: Dai de păcatele mele, nu mi se potrivește de loc!

Rădăcină: Ascultă, Sandule —

Sandu: Da, maistore.

Rădăcină: Mă, ștregarule, să nu carecumva să mă mai agrăiești așa! De-aici 'ncelea, de câte ori te-'otu striga, ai să-mi spui: Domnule primar!, auzitu-m'ai? și dacă pîne cineva și vrea să albă o vorbă cu mine,

spui : domnu' primar Zevedei Rădăcină este acasă!

Sandu : S'o spui, de ești, de nu ești?

Rădăcină : Ce bazaconii vorbești ! Dacă nu-s acasă, n'ai decât să spui : domnu' primar Zevedei Rădăcină este dus de-acasă și dacă nu vreau eu ca să fiu acasă, ai să spui așa : domnu' primar Zevedei Rădăcină nu dă astăzi *audiențe*. Ascultă, draga mea (către Anghelina), trebuie să pregătești repede cafele negre turcești, cu caimac și șerbeturi bune, că n'ai să primești pe consilierese cu mâna goală. De aici atârnă și bunul nostru nume, de-o să se poată spune : primaru' Rădăcină dă sfaturi bune și primăreasa nește cafele turcești turbate. Mare năcaz duc, draga mea, de-ocamdată, ca să nu-ți dai în petec până ce te-i fi obișnuit cu rangul în care ai ajuns acuşica. Sandule, ian aleargă tu după nescaiva cafea turcească de ai mai bună calitate ; după o râjniță de alea, lungile, turcești, după un ibric, după filigene mici, o duzină deocamdată, după trei borcane de dulceată, de chitră, de roze și de... miez de nucă. Așa. Până una-alta, inimioara mea, să o ții de regulă să nu vorbești mult, până

ce-ai învățat să fii o conversație în toată forma. Nu trebuie să fii nici prea plecată, ci să-ți dai cinstea cuvenită și să lucri într'acolea ca toate drăciile alea de pe când aveam pantofărie să ne iasă din cap. Inchipuiește-ți că de multă, multă vreme, ești primăreasă. Pentru străinii cari 'or veni pe la noi — dimineața — să aibă un *aperitiv*; după masă — cafea cu cozonac, dar mai cu samă dulceață și cafea turcească. O să jucăm apoi și cărți. E la modă *bridge*. O să-l învățăm! Ce nu 'nvață omu'? Să 'nvețe și Anica noastră. Diminețile aveți să zăcăriți în pat până la nouă sau nouă și jumătate și nu cum se spunea mai 'nainte, după nemți, jumătate la zece. Numai oamenii de rând se scoală cu noaptea 'n cap. De vă veți afla în societate de domni, lăsați-o naibii de sfială, vorbiți și ascultați și lucruri mai pipărate, că așa am auzit că vorbese primăresele. Am mai uitat ceva: să cumpărați și un cățeluș în poală, ca să-i puteți da lăptic, ca doamnele mari. Când vin doamnele să vă stea cățelușul în poală și să-i sărutați de nenumărate ori.

Anghelina: Ei, asta tocmai nu, bărbățele. Nu știi tu pe unde mi-a umblat javra și eu să-i sărut purecii și...

Rădăcină: A! Vorbe goale! Dacă vrei să fii primăreasă, apoi trebuie să și ai obiceiuri de primăreasă. Faceți ce vă spun și toate 'or merge, că eu mă pricep mai bine ca voi cu lumea elegantă. Uitați-vă numai la mine! O să vedeți că n'are să mai rămână nici atâta din vechile mele obiceiuri. N'are să mi se întâmple, ca cutărui măcelar, care — ajuns consilier — de câte ori scria câte o pagină își lua peana în gură, cum o făcea eu cuțitu' de măcelărie. Mie nu! Du-te numai și dă porunci, că mai am o vorbuliță cu Sandu ăsta al nostru.

CCO Cluj / Central University Library Cluj

(Anghelina iese.)

SCENA A V-a.

Rădăcină, Sandu.

Rădăcină: Ascultă, Sandule!

Sandu: Domnule primar!

Rădăcină: Ce zici, n'au să crape de etudă o grămadă, când 'or auzi de alegerea mea?

Sandu: Ba bine că nu! Da' cu invidioșii o să-și bată capu' stăpânu' meu?! Ian să

mă fi ales pe mine așa primar, da' știu că s'ar fi încludit și cari nu mă au la rânză!

Rădăcină: Singurul lucru cu care nu mă împac, deocamdată, sânt farafastăcurile alea la festivaluri. Și la ele se uită oamenii mai mult decât la lucrurile serioase. De-ar trece numai ziua întâi, când o să trebuiască să intru în primărie. În ceea ce privește lucrurile serioase, alea da, alea o să meargă ca pe apă. Da' aici, la primirea postului de primar, trebuie să-mi cam bat nițeluș capu' cum să-i primesc pe consilierii mei comunali, ca să nu calc în picioare care-cumva ceremoniile alea.

Sandu: Eh, fleacuri, domnule primar! Cine-și face gărgăuni cu ceremoniile alea nu-i om întreg! Eu, din parte-mi, dacă ar fi să fiu eu primar, n'aș face altceva nimic decât că aș da la toți consilierii mâna ca să mi-o sărute și mi-aș încreși fruntea numa- așa, ca să le arăt printr'asta că așa un primar nu este un tale-frunză la câni.

Rădăcină: Da, gândește-te numai, Sandule, gândește-te, că încă 'n ziua întâi, în care o să fiu introdus, o să trebuiască să țin o vorbire. Ei, firește, vorbiri pot eu prea

bine să țin, ca oricare din târgșoru' nostru, ba m'aș rămăși să țin chiar și o predică, chiar mâne, da, vezi tu, n'am mai fost de față la o festivitate ca asta și nu prea știu cam cum să aduc vorba.

Sandu: Ei! Numai dascălu' se ține de forme ca orbu' de gard! Eu, din parte-mi, de aș fi eu primar, m'aș mulțami să le spun două-trei vorbe, pe șleau, ca de exemplu: Vi se va părea, poate, ciudat, prea cinstiților domni, că mi s'a dat onoarea mie, unui pârlit de maistru pantofar, să ajung primar...

Rădăcină: Iară-mi vii cu afurisitele tale de vorbe cu pantofăria?! Să vorbești la primărie așa ceva — ar fi lipsă de creștere. Va trebui să mă fac ca și când m'aș fi născut primar. De-aș ține vorbiri de ale tale, m'ar disprețui și m'ar batjocori. Hei, Sandule, slab orator ai fi tu! Ticălos cine-mi spune că am fost vre-odată pantofar! Numai așa, de trecere de vreme, m'am îndeletnicit, din Paști în Crăciun, cu cârpitul pantofilor, când eram stors-leoarcă de-atâta învățătură de prin cărți.

Sandu: Cine mi-a spune și mie că am fost odată calfă de pantofar — e ticălos!

Rădăcină: Și de ce vrei să țin o astfel de vorbire?

Sandu: Numai puținică rădăcină! Domnului îi sare prea repede țandăra. Așa, în treacă-tă fie spus: de și-ar bate joc cineva că așa fi fost pantofar, știu că n'ar mai avea zile liniștite. Și de-aș băga de samă numai o singură gură, că se strâmbă a bătaie de joc, da' știu că le-aș spune: prea einștiți și prea înțelepți domni consilleri, credeți dumneavoastră că m'am lăsat ales ca să fiu purtat de nas? Și-aș bate cu pumnul una sdra-vân în masă, de s'ar elătina toate numa'-așa, ca să se înțeleagă chiar și din vorbirea mea de program că nu-i de glumit cu mine și că au căpătat un primar cu peri pe limbă. Dacă dela începutu'-începutului te lași în lanț, o să te țină consiliu' pentru veci și pururi un terchea-berchea oareșcare.

Rădăcină: Dorbești ca unu' uns cu toate unsoarele! O să-mi trăznească mie prin cap ce-o să le vorbesc. Hai să intrăm acum în casă. (les amândoi.)

(Cortina cade.)

ACTUL II. TABLEAU II.

Odaia, ca în actul I.

SCENA I.

Sandu singur, îmbrăcat în costumul de servitor al primăriei, pe șapeă cu inscripția: „Primăria“.

Sandu: A' hăluia să fiu de mai pot pricepe cum de i-o venit primăriei în gând să-și aleagă primar pe stăpănu'-meu! Ce legătură să fie între un maistor pantofar și o meserie de aia înaltă, de primar? Poate pentrucă și unu' și altu' se pricep să cârpească, unu' la pantofi, altu' la primărie. Da au uitat una cu pământu' bieții oameni, că maistoru' meu este și ea maistor pantofar unu' din ăi mai slabi maistori din întreg județu' și-așa are să ajungă și cel mai amărât primar de câți 'or fi fost vreodată. Singuru' lucru bun în întreaga daravera este că am ajuns eu oficiant la primărie, intendent. Pentru așa ceva nu numai că am talent din naștere, dar par'că m'a pregătit soarta la așa-ceva. De pe când eram copil mic mă bucuram când vedeam cum aruncă pe câte cineva

la ariște. Și-apoi mai este postu' acesta, pentru unu, care să știe învârti, o afacere destul de roditoare. De s'ar învăța oamenii cu credințele lui Sandu — o să am o lefșoară grasă pe an! Nu rămnesc eu la bani, ferit-a sfântu', dar trebuie să-i mai și iau, fiindcă sânt doar oficiant la primărie, intendent! De-o vrea cineva să vorbească cu domnu' primarele, o să-i spui că-i dus de acasă. De-o să-mi spună că l-a văzut în ferastră, jur că nu-i adevărat, că nu-i acasă. Oamenii noștri pricep ei prea repede ce va să zică așa un jurământ, îi înfundă lui Sandu un polișor în palmă, și siăpânu'-său îndată s'a 'ntors acasă; dacă nu se simte bine, se în-sănătoșește cât ai bate 'n pălmi; de-s străini la el, pleacă pe dată; e 'n pat, se scoală până-ți sufli nasu'. Am vorbit cu unu' cu altu' d' al de ăștia, de pe la domnii diregători mari — știu eu prea bine, cum se întâmplă pe-acolea. Asta se chiamă în limba noastră *baeșis* ori venituri laterale. — Da' lan te uită că se apropie Brândușa. Ea nici e'a visat de întorsătura noastră, de aia are umbletu' și mutra de pantofăriță.

SCENA A II-a.

Brândușa, Sandu.

Brândușa : Hahaha ! Ian te uită la namila de om ! Da' ce-i de capu' tău ?

Sandu : Mă, tu, lăpădătură-pantofărească, n'ai măi văzut de când ești o livrea ? Ade-vărată nație de rând ! E ca și vita ! Stă aici și se sglâmboiește la tine ca vițelul la poarta ai nouă, dacă ai îmbrăcat și tu altceva decât un suman.

Brândușa : Nu, lasă gluma ! Știi că am 'nvățat astăzi să dau din palmă ? A trecut pe-aici o babă, care le cetea oamenilor din palmă. I-am cinstit o bucată de pâne și m'a 'nvățat să cetese din palmă ce li s'o întâmpla. De ți-aș putea numai vedea palma, ți-aș prevesti îndată viitoru'.

Sandu : Da, da, Brândușo, Sandu nu-i așa de prost cum crezi tu ! Miros eu ceva : ți-a șoptit cineva 'n ureche de înaintarea ce mă așteaptă în curând.

Brândușa : Nu, zău, de-așa ceva nu știu nimic.

Sandu : Ian te uită, ce față de mironosiță-mi mai tai ! De sigur, ai auzit-o și de

aia ai și profeșit bine. Hehei! Nu-l ști tu pe Sandu — pe ăla nu-l poți purta așa de ușor de nas!

Brândușa: Pot să mă jor pe ce vrei, că n'am auzit nici cât e negru subț unghie de ce spui.

Sandu: N'ai vorbit tocmăi cu doamna primăreasă?

Brândușa: Zic zău lui Dumnezeu că ți s'au suit nebuniile la cap! Da' cunosc eu pe primăreasa?

Sandu: Atunci pun mâna 'n joc că ți-a spus-o Anica.

Brândușa: Aeu' mai isprăvește odată cu nebuniile tale!

Sandu: Iacă, Brândușo, aici, mâna mea Cetește din ea până poimâne. Bag eu bine de samă că ai mirosat tu cevașilea, oricât te-ai arăta de nis-nai. Da' n'are a face, oricât te-ai preface. Casa noastră 'ntreagă trebuie să se prefacă. Ei, ce-mi cetești în palmă?

Brândușa: Uăd, Sandule, că încă iasară o să joace căzăceasca pe spînarea ta biciu' cu pleasnă a stăpănu'tău. Nu-i neobrăzare, spune, să te împodobesti așa când

e-atâta de lucru 'n casă și să aduci în halu' ăsta haina stăpânului ?

Sandu : Ascultă, Brândușo, și eu mă pricep la spusu' viitorului, chiar și când nu mă uit la mâni. Îți profetese că ești o canalie și că o să papi pentru gura-ți nespălată vreo două-trei palme cum s'o nimeri. Dezi profeta se și duce 'n îndeplinire ! (li dă o păreche de palme.)

Brândușa : Vai, vai, vai ! Lasă ! Scump ai să mi le plătești tu pălmile-astea !

Sandu : Să 'nveți minte, să dai altă dată mai multă cinste unui șef de servitori....

Brândușa : Stai numai, că vine ea mai storița !

Sandu : În fața întâiului slujitor al primarelui...

Brândușa : Știu că are să-ți îmblătească spetele alea !

Sandu : În fața unui conducător de slujitori ! Intendent !...

Brândușa : Da, da, o spui încă odată și încă odată : O să plătești scump palmele astea !

Sandu : În fața unei persoane cu o mare influință înaintea domnului primar !

Brândușa: De când sânt eu în casa asta, nu m'a bătut nimenea!

Sandu: Căruia întreagă poporațiunea târgșorului ăstuia are să-i facă încă multe bizele și temenele!...

Brândușa: Flăcău' ăsta zău că nu-i în toate mințile! Maistoriță, maistoriță, poftim și ieși până-afară!

Sandu: St! St! St! Da, bine-o s'o mai brodești cu: maistoriță! Acum pricep eu, că nici prin gând nu-ți trece ce s'a întâmplat pe-acea; de-ai vreau să-ți iert nedreptatea, ca un creștin bun ce sânt. Consiliu' comunal a ales eu majoritate de voturi — știi tu ce e aia? — adecă ai mai mulți din ei, pe stăpănu' nost de primar la noi și pe doamna maistoriță de primăreasă. Anica e fată de primar de-aci 'ncelea. Acum pricepi prea bine că nu mă pot apuca de lucru, așa, tam-nisam. De aceea umblu, după cum prea bine vezi, în... livrea.

Brândușa: Hei, vrei să mă nebunești și pe mine pe de-asupra?

Sandu: E-așa cum îți spui, Brândușo. Iacă, vine domnișoara Anica, aia are să-ți adeverească vorbele mele.

SCENA A III-a.

Anica, Brândușa, Sandu.

Anica (intră bocindu-se) : Dai, Doamne-Dumnezeule, ajută unei fete sărace ca mine! Acum văd eu că nu mai e nici o nădejde.

Sandu : He, domnișoară! Timp este ăsta de plâns, când le-a căzut părinților atâta noroc?

Anica : Ține-ți fleura, Sandule! Nu vreau să fiu domnișoară primăreasă!

Sandu : Păi ce vrei să fi?

Anica : Aș vrea mai bucuros să fiu o fată de țăran sărac. Aș fi sigură atunci că aș căpăta de bărbat pe ăla căruia i-am promis inima!

Sandu : A, așa? Da să zică de aia plânge domnișoara Anica noastră, pentrucă ar vrea mai bucuros să se mărite? Da, acușica poate să se mărite, uite, așa, cum e. Capătă pe fiecare bărbățel, numai să-l arate cu deștu'. O să năpădească jumătate târgșoru' 'n casă, ea să ajungă primarelui nost ginerică.

Anica : Și eu nu vreau pe altu', înțelesu-m'ai?, nu vreau pe altu' decât pe Sfredeluș, căruia i-am promis că-l iau.

Sandu : O, Doamne, domnișoară Anieută, cu un așa sgârie-brânză vrei dumneata să te înnădești?! Cu unu' ca ăla n'aș putea să umblu nici chiar eu, care sânt conducător peste servitorime, intendent!

Anica : Ține-ți pupăza, prostovane! Mai bine mă omor, decât să mă silească după altu'!

Sandu : Ei, dă-te împăcată, mult stimată domnișoară. O să vedem noi, eu și cu domnu' primarele, ce s'a putea face cu câștigarea unui post, și-apoi, să-l aibă domnișoara pe Sfredeluș în plata Domnului! (Anica plânge.)
Și de ce plângi, Anico?

Anica : Plâng de norocu' ce-a căzut pe capu' nost!

Sandu : Asta da, Anico, ai avea tot dreptu' să te bucuri. Cine mama focului să fi crezut că așa una ca și tine o să ajungă, odată și-odată, domnișoara Anișoara?

Anica : Și cine Han Tătaru' să fi crezut că un nătăfleată ca tine o să ajungă șef peste servitorii primăriei?

Sandu : Sântem în țara șefilor, puiculițelor! Da' ascultați, nu mai am vreme să vorbesc cu voi. Doamna primăreasă primește oaspeți. Trebuie să alerg să pregătesc cele trebuincioase. Iată-o că vine. (Ies toți.)

SCENA A IV-a.

Anghelina, *Sandu*, care aduce lucrurile pentru cafea neagră, dulceață, etc., făcându-se că nu știe unde-i stă capul de lucru.

Anghelina: Ascultă Sandule, ai pus...

Sandu: Nu, maistoriță.

Anghelina: Acum să nu mi te mai aud eu: domnule și doamnă maistoriță, Sandule, că apoi cu mine ai de jurcă! Ți-o spus odată pentru totdeauna. Du-te, adu...

(*Sandu* iese) De toate farafastăcurile astea n'aveam mai 'nainte habar! Numa' să mă învăț mai întâi, și-o fi mai ușor și pentru mine.

Sandu (vine): Am adus...

Anghelina: Așază-l acoloa. Ce sfântu'! Bate cineva: te pomenești că-mi vin doamnele consilierese.

Sandu (crepând ușa): Cu cine doriți să vorbiți?

O fată (de afară): Spune-i, rogu-te, maistoru' tău, că știe să mintă mai abilit decât zece pantofari. Mi-am rupt o pereche de ghețe numai ca să alerg de-atâtea ori.

Sandu: Vă întreb: cu cine doriți să vorbiți?

O fată: Cu cine? Cu cine altu' decât cu maistoru' Rădăcină?

Sandu: Ei, atunci ai greșit adresa, fată hăi! Aici locuiește domnu' primar!

O fată: A naibii lucru! Mai întâi și mai întâi nu-ți poți căpăta lucrurile gata și-apoi să te mai poarte și de nas așa un nespălat de...

Sandu: Dacă aveți să vă plângeți de ceva împotriva maistorului pantofar, binevoiți și vă obosiți până la primărie. După cum îl cunosc eu pe domnu' primar, are să vă facă dreptate cu vârș și îndesat.

(Sună cineva dela altă ușe.)

Sandu (feti): N'auzi, găscă, aici nu mai șade nici un pantofar!

(Fata pleacă.)

SCENA A V-a.

Doamnele consilierese, Avramescu și Plopeanu, Anghelina, Sandu.

Sandu (înainte de a fi venit doamnele consilierese, aduce cărțile lor de vizită pe o tavă): Două doamne consilierese ar dori să vorbească cu doamna primăreasă.

Anghelina: Lasă-le numa 'nlăuntru!

Consiliereasa Avramescu (intrând cu celelalte și sărutând mâna doamnei primărese): Am venit astăzi, mult stimată doamnă primăreasă, ca să vă felicităm și să vă arătăm marea și din toată inima noastră bucurie la avansarea prea stimatei domniei voastre și să vă rugăm să ne luați sub înaltu-vă sprijin.

Anghelina: Bon jour, dragile mele! Da' n'ați vrea să luați o dulceață și mai apoi o cafea turcească cu caimac, cu mine?

Consiliereasa Avramescu: Mulțumim doamnei primărese. Denisem de astă dată numai să felicităm.

Anghelina: Nu face nimic! Știu eu prea bine că vă place șerbetu' — da' vreți numai să vă lăsați îmbiate! Ian' luați loc aici, lângă mine, că îndată-i gata și cafeaua în ibric. Sandule!

Sandu: Porunciți, doamna primăreasă?

Anghelina: Ai pus zahăru'n cafea?

Sandu: Pus — porunciți.

Anghelina: Atunci nu vă mai rușinați, dragile mele și luați mai întâi din prăjiturile astea.

Consiliereasa Plopeanu: Doamna primăreasă să ne ierte, dar am mai fost undeva, unde am avut —

Anghelina: A, prostii! Știu eu prea bine, două bătăi strică, da' două prăjituri —

Consiliereasa Avramescu (celeilalte, încet): Ah, dragă, îmi vine rău când mă gândesc numai --

Anghelina: Sandule! Dă chiselele cu dulceață. Așa, și nu numai o linguriță. La doamna primăreasă puteși lua și mai mult. Iacă, fiecare cu chiseoua ei. Nu mă uit cât luați.

Consiliereasa Plopeanu: O, nu, vă mulțumesc, e prea mult, Cum să vă mulțumim?

Sandu: Domnu' primărească pe doamna primăreasă să binevoiască a se osteni până dincolo pe un moment.

Anghelina: Pardon. O să aveți cinstea să mă aveți iară.

SCENA A VI-a.

Consilieresele singure.

Avramescu: Ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha! Spune-mi cine-i mai tras pe sfoară, soră, ea, de care ne râdem în pumni, ori noi, cari suntem silite să mâncăm câte o chisea întreagă de dulceață?

Ploeanu: Nu-mi mai vorbi, dragă, de dulceață, că-mi stă aici și mi se face rău când numai mă gândește la ea!

Avramescu: Ai băgat de samă ce mutră a croit când i-am sărutat mâna? Ha, ha, ha, ha, ha! N'am s'o uit cât voi trăi. „Bon jour“-ul și „pardon“-ul ei! Ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha!

Ploeanu: Nu râde așa de sgomotos, soro, că mi-e teamă să nu ne-audă!

Avramescu: Dai, dragă, dar aici e o artă să te poți stăpâni, să nu izbucnești în râs. Ce mare adevăr e în zicala: s'a suit scroafa 'n copac! Să te ferească Dumnezeu când Muțunache cu nevastă-sa și-au ales locu' ntâi în societate! Nu mai scapi de ei! Iși dau în petec la orice prilej. Nu-i mai ajungi la nas nici cu palița!

Ploeanu: De unde să vină asta? Astfel de oameni ar trebui să fie, tocmai fiindcă au ajuns de jos la ceva vază, să fie, mai modești, ar trebui să se gândească la ce au fost.

Avramescu: Tocmai asta nu vreau să o știe! Ai văzut cum s'a lăsat să-i sărutăm mâna? O femeie de sânge bun nici nu se

gândește că i-ai putea denega cinstea ce i se cuvine și de aceea nici nu-și prea bate capul cu felul cum te porți cu ea ; câtă vreme una, care-a ajuns peste noapte unde-a ajuns, e plină de neîncredere față de fiecare. Fiecare vorbă a ta, fiecare schimonositură a feței tale crede că vrea să-i frece subț nas obârșia și de aceea încearcă să-și țină vaza prin mândrie înfumurată și prin tirănie. Crede-mă, dragă, tot e ceva să fii de sânge bun. Da' vine servitorul înapoi. Să tăcem.

SCENA A VII-a.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Sandu, Consilieresele.

Sandu: Numai să nu se prea plictisească doamnele. Doamna primăreasă o să fie îndată aici. Domnu' primar i-a comandat doamnei nește rochii și a venit croitoreasa să întrebe ceva foarte urgent, fiindcă, știți dumneavoastră prea bine, instalarea este poimâne și atunci doamna primăreasă vrea să apară în hainele alea. Da', nu-i așa, că nu vă supărați, mult stimatele mele doamne, dacă vă rog să vă gândiți și la mine puțintel? Hei, greu lucru în casa asta, și lucru ca o vită!

Consiliereasa Avramescu: Cu plăcere, Sandule, uife aici, dela mine, un pol, dacă nu-l disprețuiești.

Sandu: Eu și disprețuit! Da' vreau să vă mulțumesc frumos și să mai servească și altă dată. Da' acu' să beți una sdravănă, de aici, din vișinata asta, cumpărată de mine. Doamna-i la croitoreasa ei și nu se uită ea la toate sticlele. Chiar de-ar spune ceva — grijesc eu.

Consiliereasa Avramescu: Ah, Sandule, slujba ai mai bună ce ne-ai putea-o face, ar fi să nu ne mai îmbii.

Sandu: Cum spuneam, mult stimate consilierese, doamna primăreasă nu o ia în nume de rău. Beți sdravăn! Poate că nu vă este dulce destul vișinata? Să-i mai dăm și dulceață de roze? Da' iacă pe doamna primăreasă aievea.

SCENA A VIII-a.

Cei de mai 'nainte, Anghelina.

Anghelina: Mă rog de iertare, pardon, că am stat așa de mult. Da' n'ați mâncat aproape nimic! Să golim chiselele de dulceață! Și cafelele negre? Numai una? O dragile mele!

Consiliereasa Ploeanu: Vai, m'a apucat de-odată așa o sfășială. Doamna primăreasă să n'o ia în nume de rău. Trebuie să plec. Doamna Avramescu poate rămânea. —

Consiliereasa Avramescu: Nu, ar fi păcat să te părăsesc. Ne recomandăm, sărutăm mâinile, doamnă primăreasă.

Anghelina: Poate o țuică tare. Sandule! Vezi — aleargă. —

Consiliereasa Ploeanu: Nu, merci, doamnă primăreasă, trebuie să plec. (Ies amândouă consilieresele.)

BCU "Ștefan cel Mare" Iași Library Cluj
SCENA A IX-a.

O altă consiliereasă, Anghelina, Sandu.

Consiliereasa: Slugă plecată, mult stimată și mult iubită doamnă. Din ea să-mi împlinesc datoria și să vă felicit la noua înaintare.

(Anghelina îi oferă mâna spre sărutare și consiliereasa i-o și sărută.)

Anghelina: O să-mi facă plăcere dacă o să te putem ajuta, eu și bărbatu' meu. Poftim și șezi. Nu vreau complimenturi. Să vorbești cu mine ca și când am fi de aceeaș teapă. —

Consiliereasa: Mulțam frumos, prea stimată doamnă. (Se așează.)

Anghelina: Toemai au plecat două consilierese. Am luat dulceață, prăjituri, cafea turcească. A mai rămas ceva, și pe fund e bun! Eu zău că nu mai pot — atâtea am tot mâncat. Mi-e stomahu' ca o dobă!

Consiliereasa: Să nu fie cu supărare, da' și eu am mâncat toema'. — Da' n'aș putea avea marea onoare să sărut și mâinile domnișoarei dumneavoastră?

Anghelina: Ba cu toată inima. Sandule, ian chiamă-o pe fată-mea, că e aici o doamnă consiliereasă, care urea să-i sărute mâinile.

Sandu: Nu prea cred că o să poată veni domnișoara. Stă și petecește ciorapii.

Anghelina: Ian te uită, cum stă bădăranu' de el și povestește verzi și uscate! Hahaha! Voia să zică: se manicurează, își curăță unghiile.

SCENA A X-a.

Cei de mai 'nainte, o bătrână.

(O bătrână, un bărbat îmbrăcat femeie, apare.)

O bătrână: Aaa, draga mea sorioară Anghelino! Da să zică-i adevărat că pe bār-

batu-tău l-au ales primar?! Bună veste, ca și când mi-ar fi dat cineva de cinste doi poli! Arată-te acu' că nu ești năzuroasă și că-ți mai cunoști pe văruta-ta din copilărie. (Anghelina tace.) De când e bărbatu-tău primar, soro? (Anghelina tace mereu.) Stai pe gânduri, soro, te 'ntreb numai: de când e bărbatu-tău primar?

Consiliereasa: Trebuie să-i dați mai multă cinste, draga mea, doamnei primărese.

O bătrână: Cu soră-mea Anghelina nu fac mofturi, că am fost totdeauna ca nește adevărate surori. Da' ce-i asta, soro, Pare-mi-se, pare-mi-se că te-ai făcut trufașe!

Anghelina: Bătrânico, nu te cunosc.

O bătrână: Eh — apoi o să mă cunoască dar Dumnezeu-drăguțu'. Dacă ți-au trebuit bani, pe ăia i-ai cunoscut dela mine. Nu poți ști: bărbatu-meu poate ajunge, înainte de-a închide ochii, tot așa de mare ca a' tău.

(Anghelinei i se face rău. Scoate o sticlută de parfum și miroasă.)

Sandu: Afară cu tine, sgrîpțuroaico! Crezi tu că ești în făuriștea ta, de boscorodești de astea?

(O înșfacă de mână și o duce afară.)

Anghelina: Vai, doamnă, greu lucru să umbli cu oameni mojici, de rând! Sandule! Să te ia naiba dacă îmi mai lași așa o nespălată pe-aici!

Sandu: Era beată, mocofana, că-i mirosea rachiul din gură.

Consiliereasa: Îmi pare nespuse de rău de cele petrecute. Tare mi-e teamă că doamna primăreasă s'a supărat. Oamenii fini nu suportă mult; cu cât ești mai sus, cu atât mai slabi îți sunt nervii.

Anghelina: Da, pot să jur, că nu mai am nici pe departe sănătatea de mai 'nainte.

Consiliereasa: Asta o cred. O să vină o vreme când o să luați în fiecare zi medicină (doftorie), că așa au făcut-o și primăresele de mai 'nainte.

Sandu (spre public): Și eu, de când am ajuns la primărie, par'că nu-s așa sănătos. Mă înțapă aici, la partea stângă, vai, vai, vai! Râdeți! O fi un început de reumatism!..

Consiliereasa: Doamna primăreasă să-și ia un medic de casă.

Anghelina: Vezi, am să-ți urmez sfatul. Sandule, aleargă până la doftorul Călimăr și roagă-l să poftască până aici.

Consiliereasa: Acum trebuie să-mi iau rămas bun, doamnă primăreasă, și permițezi-mi să mă recomand.

Anghelina: Las' numa' pe mine, dragă doamnă consiliereasă. Și de-i avea ceva cu mine sau cu maistoru' Rădăcină — voiam să spun cu domnu' primar — vino numai, fără multe farafastăcuri. Unde-o să te putem ajuta pe dumneata sau pe-ai dumitale, nu ne dăm îndărăt.

Consiliereasa (ii sărută mâna): Sluga prea-plecată.

Anghelina: Să mergem. Bărbatu-meu vrea să dea audiențe. (les toji)

(Cortina cade.)

ACTUL AL III-LEA.

SCENA I.

(Odate, ca în actul I.)

Sandu, doi *advocați*, după aceea un *om*.

Sandu: Hahahaha! Acușica începe să-mi umble și mie pânza! Acu-i ceasul de audiență. Să văd dacă unu, care-a fost de zece

ani în pozişorul ăsta, e mai uns cu toate unsoarele decât mine. Aud că bate cineva. Cu cine dorese să vorbească domnil?

Advocatul I: Am vrea să avem onoarea să vorbim cu domnul primar.

Sandu: Încă nu s'a sculat.

Advocatul II: Încă nu s'a sculat? Acum, la ora patru?!

Sandu: Da, de sculat s'a sculat dumnealui, dar a ieşit pe afară.

Advocatul II: Pe-afară? Dar am întâlnit în pragul uşii pe cineva, care vorbea cu domnul primar!

Sandu: Da, fireşte, domnul primar Rădăcină este el acasă, dar nu se simte prea bine. (Încet.) Măi, da-s proşti ca vita, că nu 'nţeleg unde bat şeaua!

Advocatul I (încet celui de al II-lea): Pricep prea bine, dragă, că nespălatul ăsta vrea să fie uns. Trebuie să-i dăm câte-un pol în palmă — şi atunci ajungem la domnul primar. — Ascultă, camarade, nu dispreţuieşti doi polişori, ca să beai în sănătatea noastră?

Sandu: Nu, stimaţii mei domni, daruri nu primesc niciodată.

Advocatul I: Dar atunci ce să ne facem, prietene dragă? N'avem decât să venim altădată.

Sandu (le face cu mâna): Hei, domnilor, nu vă grăbiți așa! Fiindecă sânteți tocmăi dumneavoastră, vreau să iau ai doi poli, că altfel ați crede, Doamne ferește, că ași fi năzuros și asta ar strica bunului nume al casei noastre.

Advocatul I: Iacă, tovarășe, ai doi poli, de nu-i disprețuiești. Dar acum fii așa de bun și ne fă rost de audiență.

Sandu: Bogdaproste! De dragu' dumneavoastră fac tot ce-s în stare. Domnu' primar e, nu-i vorbă, sănătos tun, da' tot nu-l atât de sănătos, să vorbească cu fiecare tras-împins. Dacă sânteți dumneavoastră aici, domnii mei, binevoiți și așteptați numai un moment, că o să vă anunț îndată. Da' tară bate cineva. (Deschide ușa.) Cu cine vrei să vorbești, prietene?

Omul (dă cu mâna în buzunarul din pantaloni): Pot avea onoarea să vorbească cu domnul primar Rădăcină?

Sandu (înceet): Asta ştie să trăiască, dă busna 'n buzunar, încă pe pragu' uşli! (Tare.) Da, domnu' meu, domnu' primar Rădăcină este acasă şi îndată o să-i pufeşti vorbi.

(*Sandu* ţine mâna, pentru baeşiş, celălalt însă scoate în loc de pungă, un ceasornic şi spune):

Omul: Dăd că avem ceasurile patru.

Sandu: Şi cu cine spunea domnu' că vrea să vorbească?

Omul: Cu domnul primar.

Sandu: Ăla nu-i acasă, domnule.

Omul: Dar adineaori spuneai că e acasă!

Sandu: Se prea poate, domnu' meu, dar atunci am greşit.

(*Omul* pleacă.)

Sandu (înceet): Ian te uită la sgârie-brânză! Crezi poate că domnu' primar e totdeauna gata la poştele tale? (celor doi advocaţi): Acum o să vă anunţ îndată (iese).

Advocatul I: Ai văzut cum şi-a învăţat de bine meseria porodiţa asta de om? Prefă-te numai bine, dragă prietine, fiindcă noi suntem cei dintâi, care-i înăcerim pantofarului nostru viaţa. Camarazii noştri au să ducă ei comedia la bun-sfârşit. Sst, iată-l că vine-

SCENA A II-a.

Cei de mai 'nainte, Rădăcină, apoi o femeie bătrână.

Întâiul avocat: Din adâncul inimelor noastre dorim prea onoratului domn primar noroc la înalta dignitate, de care a fost împărtășit din partea urbei noastre, pe care o va conduce, desigur, cu și mai mare blândețe, înțelepciune și vigilență decât oricare înaintea domniei sale, cu atât mai mult cu cât onorat domnule dumneavoastră v'ați bătfătorit calea cu cunoscutele dumneavoastră virtuți, știință și experiență în afacerile comunale ale statului.

Rădăcină: Am onoarea să vă salut și să vă mulțămesc!

Al doilea avocat: Îndeosebi ne bucurăm că am primit un bărbat în fruntea treburilor, un bărbat, care nu numai că e binecuvântat cu o minte aproape extraordinară...

Rădăcină: Slavă ție, Doamne!

Al doilea avocat: Ci mai este cunoscut și din cauza că este prietinos cu fiecare și că-și consideră de cea mai mare plăcere să asculte plângerile cetățenilor și să le și

aducă tămăduirea. Aș putea zice chiar că era să cad de pe picioare, de emoțiune, când am auzit că dumneavoastră sunteți ales primar în Șunturug.

Rădăcină: Din Dumbrăveni, domnii mei.

Al doilea avocat: Pardon, să mă scuzați prea grațios, volam să spun, firește, primar în Dumbrăveni. Astăzi am venit deci mai întâi și mai întâi, să vă aducem salutul nostru prea plecat și mai apoi să vă rugăm pe onorabilitatea voastră de un sfat, în cearta ce s'a iscat între clienții noștri. Cearta numită ne-am hotărât la început să o terminăm în fața judecătoriei; mai târziu însă ne-am răsgândit și vrem să ocolim un proces în toată forma, cu pierderea lui de timp și cu spesele ce le aduce cu sine — supunându-ne sfatului dat de dumneavoastră, prea stimate domnule primar.

(Rădăcină se așează, lăsând pe ceilalți doi să stea în picioare.)

Intâiul avocat: Amândoi clienții noștri sunt vecini, da' între ei curge o apă, care le desparte proprietățile. Ce s'a 'ntâmplat acu' trei ani? Apa a desfăcut o bună bucată din pământul clientului meu și a dus-o

la pământul clientului potrivitului meu. Să păstreze bucată asta de pământ vecinul? asta-i întrebarea. Nu se spune doară în limba latină: *Nemo alterius damno debet locupletari?* Aici vrea să se îmbogățească clientul lui pe spinarea clientului meu, ceea ce, aparte fie spus, este contra *aequitatem naturalem*. Nu-i așa, domnule primar?

Rădăcină: Da, nu-i lucru cinstit. Asta n'o poate cere nimenea. Ai dreptate, domnule avocat.

Al doilea avocat: Dar Iustinian o spune hotărît: *libro secundo Institutionum, titulo primo, de alluvione...*

Rădăcină: Da' de ce-mi vii dumneata cu Istina!

Al doilea avocat: Nu e vorba de Istina, domnule Rădăcină — e vorba de Iustinian! Iustinian, marele om al legii, de pe vremea romanilor!

Rădăcină: Pe dracu, ce spune Iustinian! Ți se poate că a trăit vreo câteva mii de ani înainte de a se fi ridicat târgșorul nostru. Cum o să-și poată spună părerea despre lucruri, cari pe vremea lui nici nu erau?!

Al doilea avocat: Nu vreau să cred că disprețuți, domnule primar, legile existente astăzi în țara noastră.

Rădăcină: Nu, Doamne ferește! Nu m'ai înțeles bine. Voiam numai să zic că... (tușește.) Te rog urmează.

Al doilea avocat: Iustinian scrie cuvânt de cuvânt: quod per alluvionem agro tuo flumen adjecit, jure gentium tibi adquiritur.

Rădăcină: Domnule avocat — da' vorbești repede de mama focului. Spune-mi-o mai respicat.

(Avocatul spune acelaș lucru, dar încet.)

Rădăcină: Ei, domnu' meu, da, a naibii mai pronunți pe latinie! Folosește-te de limba mamei, că așa o să-ți vină mai ușor.

Al doilea avocat: Iustinian, mult stimat domnule primar, spune următoarele: Dacă s'a rupt de un râu dintr'un ogor străin și e dus de apă la tine, partea aceea e a ta.

Rădăcină: Da, într'atâta are dreptate Iustinian — ăla a fost cap odată! Am prea mult respect de dânsul, încât să-i răstorn judecata.

Intâiul avocat: Dar, domnule primar, contrarul meu citește legea cum citește dia-

volul biblia : el uită ceea ce urmează imediat după aceea : Per alluvionem autem videtur id adjici, quod ita paulatim adjicitur, ut intelligi non possit, quantum quoquo temporis momento adjicitur.

Rădăcină : Domnii mei ! Pardon ! Să fie cu iertare ! Trebuie să plec la primărie, îndată-s cincii -- Sandule, vezi de îngrijește pe-aii.

Întâiul avocat : Vai, domnule primar, dar vă rugăm să ne spuneți numai o vorbuliță despre părerea dumneavoastră !

Rădăcină : Domnii mei. Amândoi aveți dreptate. Fiecare în felu' său.

Al doilea avocat : Dar cum e cu puțință ea să avem dreptate amândoi ? Ori una, ori alta.

Rădăcină : Pardon ! Mă grăbesc. Am onoarea să vă salut.

Întâiul avocat (îl ține pe loc) : Dar ți-am dovedit că citatul din Iustinian este pentru mine !

Al doilea avocat : Da, dar, domnule primar, dar și în legile noastre, ca de exemplu în colecția Hamangiu, la volumul VIII, paginile 100—101, se poate citi...

Rădăcină: Să vă ia Han Tătaru' pe amândoi! — Sandule!

(Ies toți. Sandu se ceartă afară cu cineva. Intră pe scenă, îmbrâncit de o femeie bătrână, care e un bărbat îmbrăcat ca femeie).

Femeia (îl apucă pe primar de piept și strigă):
Ce fel de primărie este asta, care lasă ca un bărbat să ia două neveste? Ce, credeți că nu mai e Dumnezeu în ceruri!

Rădăcină: Ai înebunit, femeie? Cine naiba se gândește la așa-ceva?

Femeia: Hehehehe! Nu plec de-acilea...

(Sandu dă pe femeie afară.)

(Cortina cade repede, apoi se ridică din nou.)

SCENA A III-a.

Rădăcină, Sandu, apoi doi cetățeni.

Rădăcină: Mă, Sandule, să te ia mama dracului dacă mai lași în odate babe și advocați! Mă omoară!

(Bate cineva la ușe. Sandu deschide și aduce un maldăr întreg de acte.)

Sandu: Aici acte dela primărie. Domnu' primar să fie așa de bun și să-și dea părerea la fiecare.

(Rădăcină se așează la masă și răsfoiește prin acte.)

Rădăcină : Nu-i tocmăi așa de ușor, Sandule, să fi primar ! Altfel mi-o închipuiam !
 Uite-aici : am căpătat vreo câteva documente să mă uit în ele — da' nici dracu' nu se cunoaște. (Incepe să serie, se scoală și-și șterge asudurile, se așează din nou la masă și șterge ce scrisese.) Sandule !

Sandu : Ordonafi !

Rădăcină : Ce larmă faci ! Nu poți sta tăcut ?

Sandu : Nu mă mișc din loc.

Rădăcină (și-a luat o șapeă de casă 'n cap, își șterge sudurile, trânteste șapea de podele, îi dă brânci eu piciorul și serie din nou) : Sandule !

Sandu : Porunciți, domnu' primar !

Rădăcină : La arest cu tine, de nu stai liniștit ! Asta-i a doua oară că mi-ai venit în drum.

Sandu : Mi-am măsurat numai haina cât mi-ar trebui pentru hainele ale nouă dela primărie.

Rădăcină (Sare iarăș în sus, se bate peste frunte cu palma și strigă) : Sandule ! Aleargă afară și spune-i să-și țină fleura cotoroața aia bătrână care țipă așa ! Ce-are de vânzare ?

Sandu (se uită afară pe fereastră): Nește haine vechi. (Deschide ușa și strigă) Cară-te! Cară-te! Aici lucră domnu' primar! Nu ți-e rușine! (Inchide ușa.)

Rădăcină: Acu' ține-ți și tu pupăza! Să nu te miști din loc. (Se așează din nou la masa de scris și șterge din nou, serie, sare 'n sus și izbește cu pietorul): Sandule!

Sandu: Ordonăți!

Rădăcină: Mă, să ia dracu' 'ntreagă primăria! Drei să fii tu primar în locu' meu?

Sandu: Se poate una ca asta?

Rădăcină (vrea să se așeze iară la masă, ni-
merește greșit și cade la pământ): Sandule!

Sandu: Domnu' primar!

Rădăcină: Am căzut.

Sandu: O văd prea bine.

Rădăcină: Atunci vină și mă ridică.

Sandu: Nu se poate. Domnu' primar mi-a poruncit să nu mă mișc din loc.

Rădăcină: A naibii om! (Se ridică singur.) Nu bate cineva la ușă? (*Sandu* creapă ușa.)

Un cetățean: Am o jalbă la domnu' primar.

Sandu: Unu' zice că are o jalbă la dumneata.

Rădăcină : Ei, par'că numai de jalba lui îmi arde! Intreabă-l de ce este vorba.

Un cetățean : E o poveste mai lungă. Trebuie să vorbească în persoană cu domnul primar. Într'un ceas am sfârșit-o. Jalba are doar' douăzeci de puncte.

Rădăcină : Aolică Doamne! Sânt târbăcit de cap. Spune-i că astăzi nu-l primesc. Să vină mâne.

Sandu (strigă) : Mâne ! (Trânțește ușa.)

Rădăcină : Nu poți să-mi fi cumva de ajutor? Ian' cetește-mi jalba asta.

Sandu (cetește) : Domnule Primar! După cum știi și dumneata, am o vie în comuna vecină. Am cules-o. Mustu' am vrut să-l aduc acasă. Pe drum m'or oprit finanții și mi-au cerut legitimație că mustul este al meu. Eu, de unde să scot legitimația în câmp?! Le-am spus să vină cu mine la dumneata, care mă cunoști și știi că via și mustul este al meu, — da' ei n'au vrut să m'asculte și mi-au luat frumușel mustu'. Când le-am spus că fără judecată nu au dreptul să-mi șterpelească mustu', m'au speriat că dacă mai zice una îmi iau și boii, eu car cu tot, apoi am tăcut și am venit acasă fără must și nu voiu avea

vin de Crăciun, din care să cinstesc pe domnu' primar a' nost. Mă rog să pedepsiți pe finanți și să le porunciți să-mi dea mustul, dară nebotezat.

Rădăcină : Vezi ce-or pățit cetățenii ! Să nu-și poată-aduce acasă rodul viei lor, din pricina păcătoșilor de finanți ! Ce lume rea ! Nu i-au lăsat nici atâtea vin cât ni-ar trebui de Crăciun ! Serte pe rugare să vină finanții la primărie și s'aducă cu ei și mustul. De l-or fi botezat cu apă, l-om dojeni noi și-o să-i dăm mustu' lui Ion, iar' noi 'om merge la Crăciun, să-l gustăm. — Ce zici, bine judec — Sandule ?

Sandu : Minunat !

Rădăcină : Mai cetește altă jalbă, Sandule.

Sandu : Domnule Primar ! Croitorul Nicolae Peteă mi-a făcut un rând de haine, cari eu nu le pot primi pentru că mi le-a făcut petecite, deși eu i-am dat o bucată de stofă nouă, așa cum el o cerut. Când l-am întreat de ce a pus petec la haină nouă, el a zis că nu-mi putea lăsa pantalonii cu gaură. Dacă primesc haina nouă petecită, mă râd toți cunoscuții, — dacă nu o primesc, nu am haină de sărbători. Întreb ce-i de făcut ?

Rădăcină: Mai dă-ți și tu părerea Sandule!

Sandu: La haine nu mă pricep, — da' știu atâta că în gheata găurită intră apa și nu o poți folosi până nu cârpești gheata.

Rădăcină: Bine, bine, halna nu-i gheată, cârpită! — Lasă-o de-o parte, să mai chibzuim ce-i de făcut. la altă adresă, — cetește.

Sandu (Bate cineva la ușă): Cine-i?

Un servitor: Un domn străin vrea să vorbească cu domnul primar.

Rădăcină: Să poștească peste un ceas. Am de lucru. Uai de păcatele mele, sânt târbăcit de cap! Nu mai știu ce să mă fac. Adu-mi din odaia de dincolo o carte, uite, așa de groasă. Poate să găsească acolo cum am să mă port cu domnu' ăl străin. (În timp ce Sandu e afară, rupe un document)

Sandu (îi aduce cartea): Aici e cartea. Vai de mine, domnule primar, ce-ai făcut? Ai rupt documentu' dela primărie!

Rădăcină: Mi-am pierdut mințile! (Arunecă și cartea la pământ.)

Sandu: Da' ce-o să mai fie și asta? Iară bate cineva. (Iese și intră, văietându-se): Domnule primar! Domnule primar! Ajutor!

Rădăcină: Da' ce s'a întâmplat?

Sandu: Dreo 20 de vlăjgani măturători de uliți zie că nu și-au primit sâmbria și că sdrobesc tot la primărie, de nu li se plătește. Pe mine m'au schilodit.

Rădăcină: Sandu-le! Du-te tu la nevastă-mea și spune-i să se răstească ea la ei, poate că 'or avea respect de dumneaei!

Sandu: Respect, și ăia! Vai!

Rădăcină (deschide ușa larg și strigă): Du-ceți-vă, oameni buni, la primărie! Am dat ordin să vă plătească. (Inchide ușa.)

Sandu: Si crezi dumneata că tartorii ăia se dau împăcați cu vorbe? Să vezi că iar se 'ntorc.

Rădăcină: Iară bate cineva.

Sandu: Doi domni consilieri.

SCENA A IV-a.

Avrămescu, Plopeanu, Rădăcină, Sandu.

Avrămescu (intrând): Putem vorbi cu domnul primar?

Sandu: Da, firește, poftiți.

Rădăcină: Vai, dragi domnii mei! N'am vrut în viața mea să ajung primar. De ce m'ați înfundat în nenorocire?

Avramescu: Ai primit odată, domnule primar, ai intrat în horă — trebuie să joci! Am venit aici ca să ne plângem. Ai adus mare năcaz pe capul primăriei. Ai lăsat să-i spună domnului ăluia străin să vină după un ceas. Se face una ca asta? Domnul, un mare om de vază, supărat foc. Credeam că domnul primar se pricepe mai bine la primirea oamenilor de samă.

Rădăcină: Puteți să mă destituiți — și o să-mi iau tălpășița, fericit că am scăpat de o sarcină așa de grea. Sânt prea slab pentru ea.

Plopeanu: Nici prin gând nu ne trece ca să destituim pe domnul primar. Aveți să ne urmați imediat la primărie, ca să ne batem capul cu toții cum să ieșim din marea rușine.

Rădăcină: Nu mă duc la primărie, să mă tăiați bucățele! Nu mai vreau să fiu primar, nici n'am vrut vre-odată să fiu, mai bine îmi iau viața. Sânt *maistor pantofar*, cu ajutoru' lui Dumnezeu și ca *maistor pantofar* vreau să și mor.

Plopeanu: Drei să porți întreg consiliul comunal de nas?

Avramescu: l-am și raportat de cele întâmplate.

Plopeanu: Atunci o să găsească consiliul ac de cojocul ftecăruia.

(Iese Avramescu cu Plopeanu.)

SCENA A V-a.

Rădăcină, Sandu.

Rădăcină: Mă, Sandule, mă!

Sandu: Porunciți, domnule primar!

Rădăcină: Ce crezi tu că o să facă consilierii ăștia cu mine?

Sandu: Nu știu zău, da' arătau foarte supărați. Eu să fi fost domnu' primar, aș fi dat una cu pumnul 'n masă și le-aș fi strigat: țineți-vă pupăza!

Rădăcină: Dacă tu ai fi primar! Dacă tu ai fi primar! Dai! Vai! Vai!

SCENA A VI-a.

Sfredeluș, Rădăcină, Sandu.

Sfredeluș: Hei, da' ce-ți frământă așa mâinile și tai o față așa de acră?

Rădăcină: Poate că încă nici nu știi, dragă Sfredeluș, că am ajuns primar și că

am căpătat un post, la care nici odată nu știi ce-i alb și ce-i negru. Imi recunosc neputințele. Mare deosebire este, frățioare, între a fi om sus pus, cu o grămadă de bătăie de cap și între a bârși cât îi ziulica de lungă împotriva ăluia din frunte.

Sfredeluș: Hahahaha!

Rădăcină: Nu-ți bate joc de mine, Sfredeluș, că faci păcat.

Sfredeluș: Hahaha. Abia acușica pricep eu legăturile.

Rădăcină: Ce legături?

Sfredeluș: Am fost totemai într'o cărciumă. Acolo se tăvăleau de răs oamenii de o festă ce i-ar fi jucat-o unuia, împuindu-i capul câțiva tineri că ar fi ajuns primar, numai ca să vadă cum s'ar purta. M'a ars, gândindu-mă îndată la dumneata și am alergat ață să ți-o spul.

Rădăcină: Cum? Nu sunt primar?

Sfredeluș: Nici poveste! O născocire numai, ca să te poarte de nas! Și să-ți arate că tai și spânzuri la ce nu te pricepi!

Rădăcină: Nici povestea cu străinu' nu i adevărată?

Sfredeluș : Nu ! Destigur că nu.

Rădăcină : Nici povestea cu advocații ăi doi ?

Sfredeluș : Firește că nu !

Rădăcină : Și nici dulceața și cafeaua neagră cu calmac a nevastă-mii ?

Sfredeluș : Asta te privește !

Rădăcină : Și nici amenințarea consilierilor ?

Sfredeluș : Nici prin vis nu le trece !

Rădăcină : Ei, dacă-s toate așa — Anghelino dragă ! Anico ! Sandule ! Petre ! Hai-deți toți încoace !

SCENA A VII-a.

Rădăcină, Sfredeluș, Anghelina, Anica, Sandu, Petru.

Rădăcină : Sufletu' meu, inima mea ! Nevastă ! Ne apucăm iară de meseria noastră.

Anghelina : Cum ? S'a sfârșit ?

Rădăcină : Sfârșit, zău ! Dreo câțiva glumici s'au pus să ne poarte de nas !

Anghelina : Să ne poarte de nas ? ... Da, atunci între damblaua 'n ei, da' și'n tine ! (li trage o palmă. El nu-i rămâne dator.) Stai, stai, bărbățele, dragă, omu' lui Dumnezeu !

Rădăcină : Să știi, nevastă dragă, că de astăzi înainte nu mai îmi sdrobesc capu' cu cărți pe cari nu le pot pricepe și că — prin urmare — nici nu voi mai număra până la 20 de mă voi năcăji! Capu' lucrului: meseria mea și apoi alelalte. Așa să faceți și voi, eu toții.

Anghelina : Adică : nu-ți bagi nasu' unde nu-ți fierbe oala!

Rădăcină : Cam așa, nevastă! Fiecare la locu' său! Maistor pantofar sânt și așa vreau să și mor. Ascultă Sfredeluș, știu eu prea bine că ai aruncat ochii pe fii-meu. Fumurile mele de mai nainte v'au stat în drum. Iacă, aici, învoiala mea și a nevesti-mii — și dacă vrei voi așa, nu mai aveți nici o opreliște.

Sfredeluș : Da, stau pe lângă propusu' meu și vă rog să mi-o dați pe Anica de nevastă.

Rădăcină : Ești și tu învoită, Anghelino?

Sandu : Nici nu-ți mai răci gura — doamna maistoriță era din capu' locului pentru așa-ceva!

Anghelina : Ține-ți gura, nespălatule, că pot și eu răspunde. Invoirea, dragă alesule

al inimii mele, mi-am dat-o încă acum trei ani.

Rădăcină: Pe tine, Anico, nici nu vreau să te mai întreb. Se vede căle de-o poştie că ți-e drag de el, ca șoarecelui de brânză. Nu-i așa?

Sandu: Răspunde-odată —

Anica (dă rușinoasă din cap): Da.

Rădăcină: Dați-vă mânil, amândoi. Așa. Bine-1! Și mâne tragem o nuntă strașnică. Sandule!

Sandu: Ordonafi, domnule primar!... Ier-
tafi. Da, maistore Rădăcină...

Rădăcină: Mâne începem o altă viață, cinstită, curată, de meseriaș.

(Cortina cade încet.)

O rugare pentru ceice vor juca piesa.
Piesa poate fi jucată de oricine — rugăm
numai pe ceice au jucat-o să trimită un pro-
gram și comentarul, dacă a plăcut sau nu.

Biblioteca populară a Asociațiunii („ASTRA“).

În anul 1932 au apărut următoarele numere, vrednice de citit de țăranul român:

Nr. 190. *Cultura pomilor*, după clima, poziția și solul grădinei, de prof. Ieronim Mardan.

Nr. 191. *Bucătăria gospodinei dela sate*, de d-na Ana Victor Lazăr. Ed. II, înmulțită.

Nr. 192. *Pentru temelul țării*. Sfaturi cetățenești de I. Agârbiceanu.

Nr. 193. *Biografiile romane*, de A. W. Grube, trad. de Nicolae Petra-Petrescu. Ed. II. Broșura II. (Se poate citi și singură.)

Nr. 194. *Dela frații noștri din Muntenia*. Snoave, glume, ghicitori, culese de N. I. Dumitrașcu și I. N. Popescu.

Nr. 195. *Îngrijirea mamei și copilului mic*, de Dr. Iosif Stoichița.

Nr. 196. *Dascălul Ioniță*, povestire din viața dela sate, de Ioan Pop-Reteganul.

Nr. 197. *Să luăm aminte!* Sfaturi pentru zilele de astăzi. De Petre R. Petrescu.

Nr. 198. „*Calendarul Astei*“, pe anul 1933, redactat de Horia Petra-Petrescu.

Biblioteca poporală a Asociațiunii

va tipări și în anul 1933 — ca în ceilalți ani — material prețios pentru casa țăranului român.

Până acum au apărut:

Nr. 199. *Ioan Pop-Reteganul: Odinioară și acum. Amintiri din copilărie. Cu o introducere de Horia Petra-Petrescu: Cine a fost Ioan Pop-Reteganul.*

Nr. 200. *Holberg: Nu-ți băga nasul unde nu-ți fierbe oala. Comedie în 3 acte. După Holberg, de Horia Petra-Petrescu.*

Nr. 201. *Victor Popa: Poezii populare și chiuituri din Țara Oltului.*

Fiecare număr 5 Lei.

Sunt plănuite să apară în curând lucrări în legătură cu: țăranul și pământul său, poruncile sănătății, o icoană a satului sănătos, o istorie — pe scurt — a poporului românesc, o talmăcire a constituției, viețile femeilor creștine, o piesă teatrală populară originală.

Cetiți și răspândiți biblioteca!

